

Oulu Capital
of Northern
Scandinavia

***Oulun seudun joukkoliikenteen
eteläisten liikennöintikohteiden 10 ja
11 palvelutaso- ja linjastosuunnitelma***

Raportti lokakuu 2021

OULU

Sisältö

1. Taustaa ja joukkoliikennetietoa	diat 3-7
2. Tilannekatsaus seudun joukkoliikenteeseen	diat 8-14
3. Nykytila ja kehittämistarpeet	diat 15-23
4. Palvelutaso	diat 24-31
5. Joukkoliikenteen kehittämistoimenpiteet	diat 32-35
6. Linjasto	diat 36-45
7. Kustannukset	diat 46-54
Liitemateriaali 1: Yhteenvedot kuntatilaisuuksista	diat 55-62
Liitemateriaali 2: Asukaskyselyn tuloksia	diat 63-74

Oulu Capital
of Northern
Scandinavia

1. Taustaa ja joukkoliikennetietoa

OULU

Taustaa

Joukkoliikenteen kehittämiseksi on määritetty ylätason tavoitteita mm. kaupunkistrategiassa, Oulun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmassa, Oulun seudun joukkoliikennestrategiassa sekä Oulun kestävän kaupunkiliikkumisen suunnitelmassa SUMP.

Oulun seudun joukkoliikennestrategian mukaan tavoitteena on, että vuonna 2030 joukkoliikennematkustus on tuplaantunut ja yhä useampi on valinnut kulkumuodokseen joukkoliikenteen.

Joukkoliikennestrategiaan on kirjattu neljä osatavoitetta.

- Joukkoliikenne on helpompaa, nopeampaa ja fiksumpaa
- Joukkoliikenne on houkuttelevampi ja halutumpi palvelu
- Joukkoliikenne ja maankäyttö sovitetaan yhteen
- Joukkoliikenne tuotetaan resurssiviisaasti ja vähäpäästöisesti.

Kun vuonna 2019 matkoja tehtiin 9,7 miljoonaa, vuonna 2030 matkoja tulisi joukkoliikennestrategian tavoitteen

mukaan tehdä yli 18 miljoonaa. Uusia matkustajia tavoitellaan erityisesti henkilöautoilijoista.

Oulun joukkoliikenteen tavoitteena on, että linja-autoliikenteen päästöt puolitetaan vuoteen 2030 mennessä.

Eteläisten kuntien seutuliikenteellä on merkittävä rooli tavoitteiden saavuttamisessa. Oulun, Kempeleen, Limingan, Lumijoen ja Tyrnävän välisessä kuntarajat ylittävässä seutuliikenteessä tehdään noin 7 % koko Oulun paikallisliikenteen joukkoliikennematkoista, mutta matkat ovat keskimääräistä pidempiä. Erityisesti pitkien henkilöautomatkojen saaminen joukkoliikenteeseen on tehokas keino vähentää liikennejärjestelmän päästöjä.

Oulun kestävän kaupunkiliikkumisen suunnitelma SUMP korostaa runkolinjojen ja solmupisteiden kehittämistä ja uusia liikkumisen palveluita haja-asutusalueilla.

Palvelutasosuunnitelmalla osaltaan konkretisoidaan ylätason tavoitteita ja määritetään lähivuosien askellusta kohti tavoitteita Oulun seudun eteläisissä kunnissa.

Suunnitteluprosessi ja vuorovaikutus

Tässä työssä määritetään eteläisten kuntien (Kempele, Liminka, Lumijoki ja Tyrnävä) ja Oulun muodostaman alueen seutuliikenteen palvelutaso vuosille 2022-2025 ja suunnitellaan palvelutasotavoitteet toteuttava liikenne ja liikenteen hankinta.

Työn yhdeksi lähtökohdaksi on maaliskuussa 2021 selvitetty alueen asukkaiden näkemyksiä kyselytutkimuksella. Tutkimukseen saatiin yhteensä yli 1700 vastausta.

Kussakin kunnassa on pidetty palvelutasosuunnitelman valmisteluvaiheessa huhtikuussa 2021 kuntakohtainen suunnittelupalaveri. Lisäksi työtä on esitelty Kempeleen elinvoimajaostossa 13.5. ja Tyrnävän kunnanhallituksessa

17.5 ja Kempeleen valtuustoseminaarissa 7.6. Oulun seudun joukkoliikennejaosto hyväksyi palvelutasosuunnitelman 16.6.2021.

Työtä on ohjannut Oulun kaupungin joukkoliikennetiimi. Ohjausryhmä on kokoontunut työn aikana viisi kertaa. Lisäksi on järjestetty useita pienempiä työpalavereita. Ohjausryhmän puheenjohtajana on toiminut joukkoliikennepäällikkö Helena Väliaho. Lisäksi ohjausryhmään ovat kuuluneet Henna Träskelin, Miikka Oikarinen-Mäenpää, Samuli Siltala, Tomi Paananen ja Santeri Haavisto. Työn konsulttina on toiminut WayStep Consulting Oy yhdessä Linea Konsultit Oy:n kanssa.

Palvelutason määrittelyn tarkoitus

Oulun seudun joukkoliikenteen palvelutasotavoitteet määritettiin vuonna 2018 vuoteen 2023 saakka.

Oulun eteläisten kuntien alueella liikennöitävät seutuliikenteen liikennöintisopimukset päättyvät kesäkuussa 2023 ja 2024. Kohteiden linjastosuunnitelma perustui vuonna 2018 tehtyyn palvelutasomääritykseen. Osana eteläisten kohteiden kilpailutuksen valmistelua on palvelutasoa tarpeen tarkastella uudestaan.

Palvelutason määrittely perustuu EU:n palvelusopimusasetukseen. Laki liikenteen palveluista (320/2017) ei edellytä tieliikenteen toimivaltaisen viranomaisen vahvistusta palvelutasomääritykselle, mutta jotta EU:n palvelusopimusasetuksen (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1370/2007 rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista) mukainen päätös joukkoliikenteen järjestämistä voidaan tehdä, tulee toimivaltaisella viranomaisella olla käsitys tavoiteltavasta palvelutasosta.

Palvelutasomäärityksen tavoitteena on kuvata, millaista

joukkoliikenteen palvelutason tulisi olla Oulun eteläisten kuntien alueella olla ottaen huomioon alueen asukkaiden liikkumistarpeet kuntien joukkoliikenteen kehittämistavoitteet sekä käytettävissä olevan rahoituksen.

Palvelutasomääritys ohjaa jatkossa eteläisten kuntien joukkoliikenteen kehittämistä ja Oulun seudun joukkoliikenneviranomaisen hankintoja. Joukkoliikenteen kilpailutusta varten on suunniteltu palvelutasotavoitteet toteuttava linjasto.

Tavoitteena on, että palvelutasomääritys ohjaa osaltaan myös maankäytön ja palveluverkkojen suunnittelua. Joukkoliikenteen järjestämisen näkökulmasta oleellisinta on ohjata maankäytön kasvua joukkoliikenteen kannalta suotuisille alueille. Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan niin, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

Terminologiaa

Palvelusopimusasetus eli PSA. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1370/2007 rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista. Asetus määrittelee toimenpiteet ja menettelytavat, joita käyttäen toimivaltainen viranomainen saa puuttua markkinoiden toimintaan. Asetusta sovelletaan rautateiden ja muiden raideliikennemuotojen sekä maanteiden julkisen henkilöliikenteen kansalliseen ja kansainväliseen harjoittamiseen.

Toimivaltainen viranomainen. Palvelusopimusasetuksen mukainen viranomainen tai viranomaisten ryhmittymä, jolla on valtuudet toimia tie- ja rautatieliikenteen alalla tietyllä maantieteellisellä alueella. Suomen tie- ja rautatieliikenteen toimivaltaiset viranomaiset määrittävät liikennepalvelulaissa.

Laadulliset palvelutasotekijät. Matkustajan kokemia matkan palvelutasoon liittyviä ominaispiirteitä, joita ei voida täsmällisesti mitata. Laadullisia palvelutasotekijöitä ovat esimerkiksi asiakaspalvelun laatu, turvallisuus, matkan hallittavuus ja matkustusmukavuus.

Määrälliset palvelutasotekijät. Mitattavissa olevat palvelutasotekijät, kuten joukkoliikenteessä kävelymatkan pituus, matka-aika, liikennöinti-aika ja vuoroväli.

Palvelutasokriteerit. Tarjonnan palvelutasotekijälle asetettuja luokiteltuja ohjearvoja, jotka määräävät harjoitetun liikenteen palvelutasoluokan.

Palvelutasoluokka. Joukkoliikenteen palvelutasoa tietyllä alueella tietyntyyppisellä ajankohtana. Palvelutasoluokille määritellään kriteerit, jolloin eri alueiden palvelutasoja voidaan vertailla.

Palvelutasomäärittely. Tietyllä alueella tavoiteltavan joukkoliikenteen palvelutason kuvaaminen käytettyjen palvelutasotekijöiden avulla.

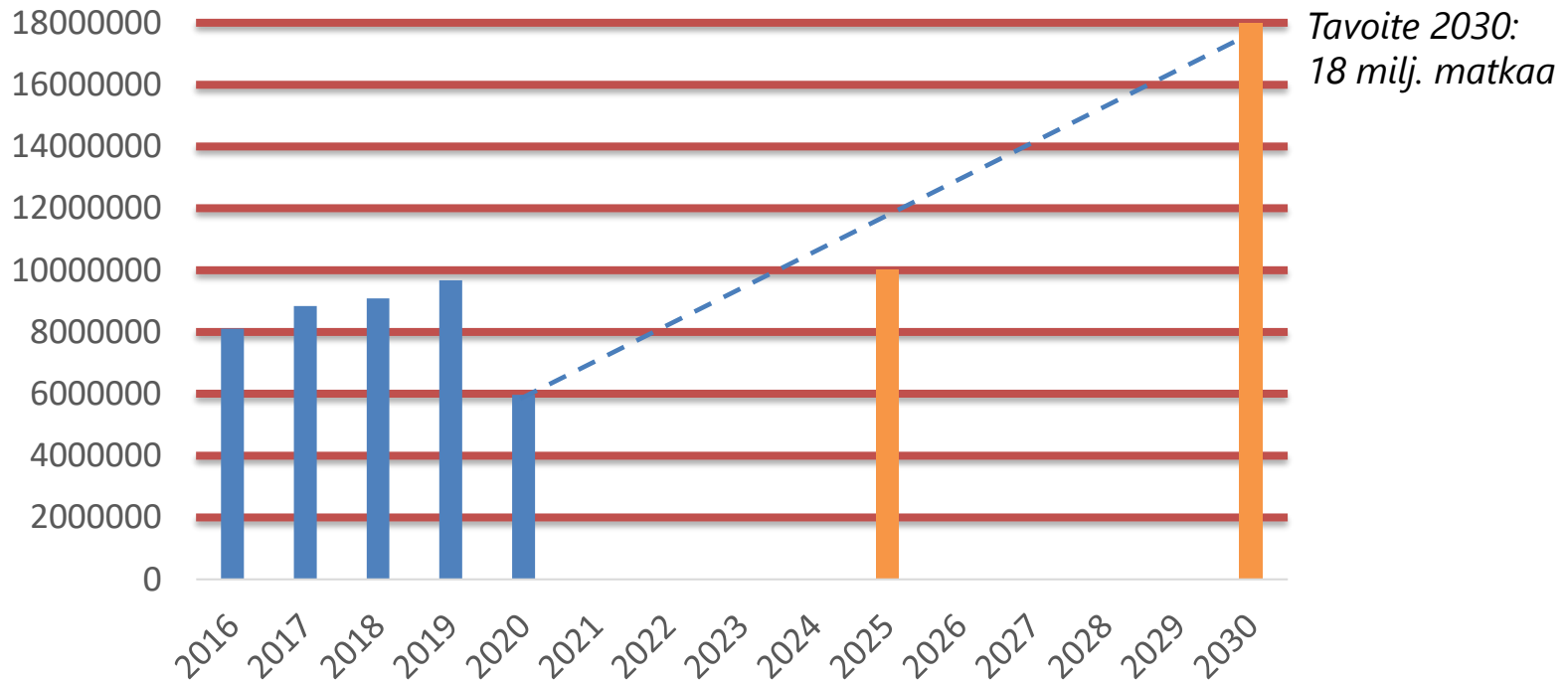
Palvelutasotavoite. Joukkoliikenneyhteyksien suunnittelussa kullekin tarkastellulle palvelutason osatekijälle, kuten esimerkiksi vuorovälille tai kävelymatkalle, asetettu palvelutasoluokakohtainen tavoitetaso.

2. Tilannekatsaus seudun joukkoliikenteen tavoitteisiin, haasteisiin ja mahdollisuuksiin

Seudun joukkoliikenteen matkustajamäärätavoitteet

Seudullisen joukkoliikennestrategian 2030 mukaan

- Joukkoliikenne on helpompaa, nopeampaa ja fiksumpaa
- Joukkoliikenne on houkuttelevampi ja halutumpi palvelu
- Joukkoliikenne ja maankäyttö sovitetaan yhteen
- Joukkoliikenne tuotetaan resurssiviisaasti ja vähäpäästöisesti.

Haasteet

Koronapandemiasta palautuminen

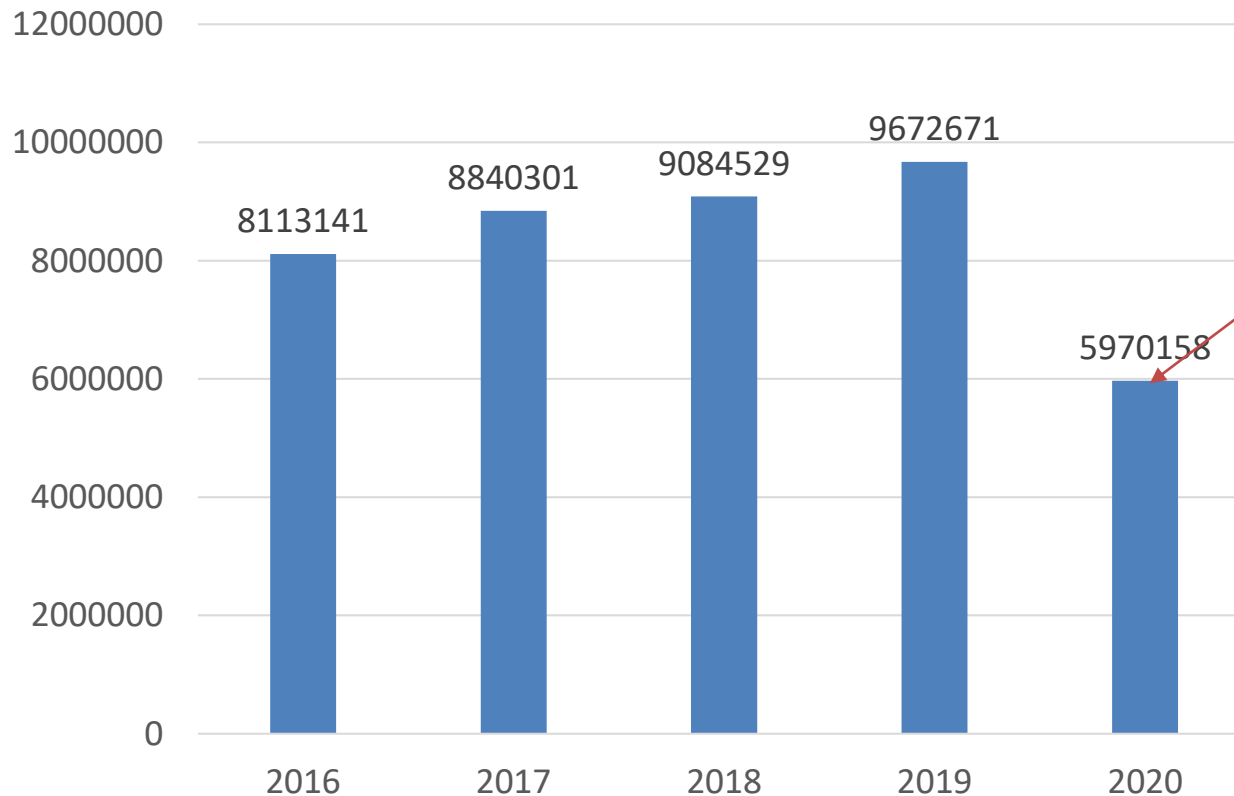
- Vuonna 2020 Oulun joukkoliikenteen matkamäärä oli vain 62 prosenttia vuoden 2019 matkamäärästä. Kohteiden 10 ja 11 matkustus helmikuussa 2021 oli 54 prosenttia helmikuun 2020 matkamäärästä.
- Kyselytutkimuksen mukaan erityisesti työ- ja opiskelumatkojen määrän uskotaan jäävän koronaa edeltävää aikaa matalammalle tasolle.
- Traficom ennakoit*, että matkamäärä palautuu koronaa edeltävälle tasolle vuonna 2025 vapaa-ajan matkojen kasvavan määrän myötä.
- Valtionavustuksella on pystytty paikkaamaan lipputulovajetta. Tuen ehtona on, että joukkoliikenteen palvelutaso säilyy ja lippujen hintoja ei koroteta. Tulevien vuosien avustusmääristä ei ole kuitenkaan tietoa.

Oulun keskustan saavutettavuus

- Oulun keskustan saavutettavuus linja-autoliikenteellä on hidasta, mikä näkyy pitkinä matka-aikoina ja matalina keskinopeuksina. Lisäksi ruuhkissa seisominen vähentää aikataulujen luotettavuutta ja kasvattaa matka-aikoja myös kauempaa tuleville.
- Keskustan kapasiteetti joukkoliikenteelle on käytetty, eikä joukkoliikenteen sujuvoittamiseksi tarvittavia toimenpiteitä voida lähivuosina toteuttaa.
- Joukkoliikenteen nopeuttaminen on haaste, mutta joukkoliikennettä on mahdollista jonkin verran nopeuttaa linjastosuunnittelun keinoin.
- Keskustan ruutukaava-alueen hitaasta liikennöinnistä aiheutuu viivytyksiä ja epätarkkuuksia pysäkkikohtaisissa ajoajoissa

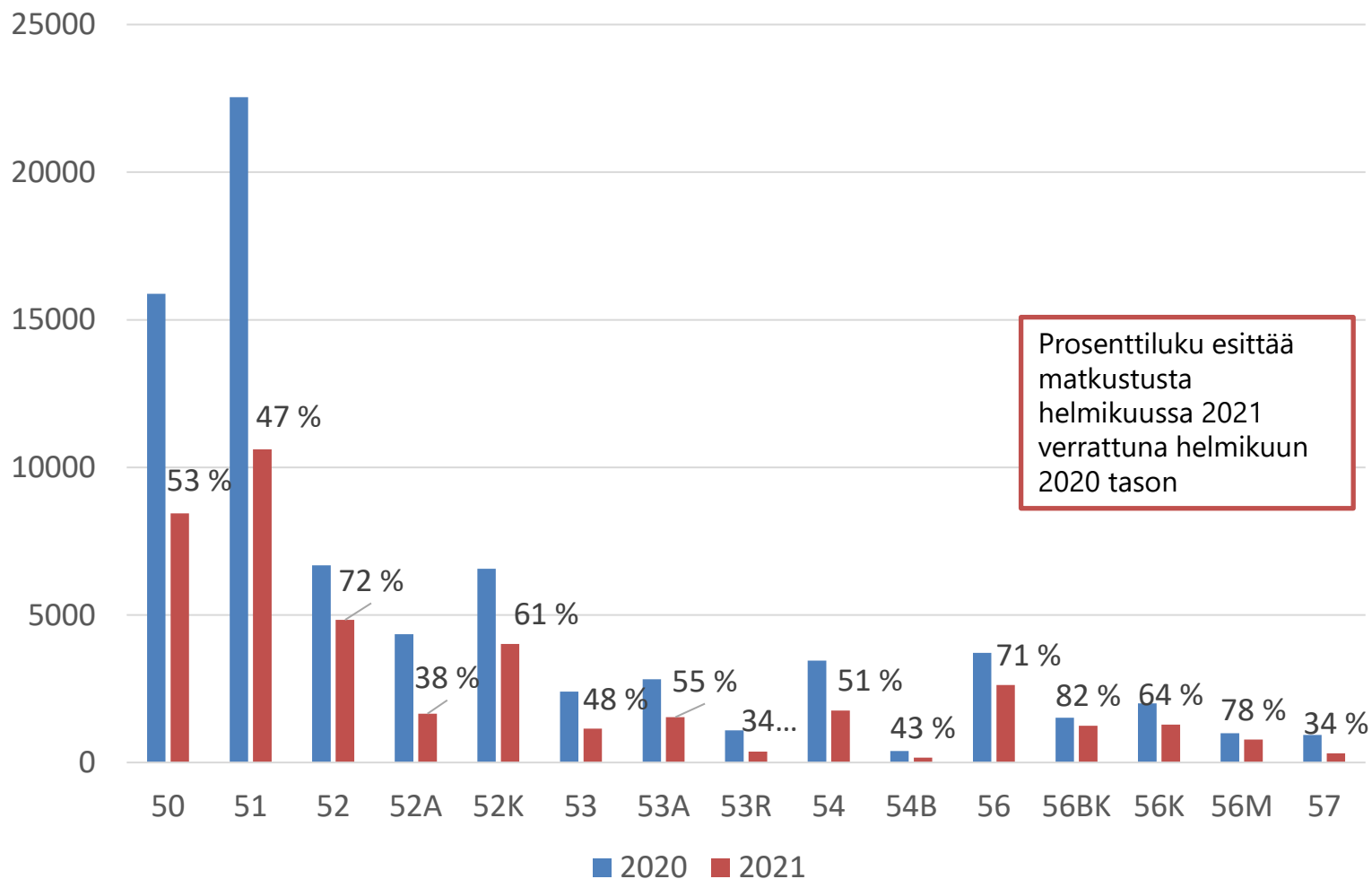

Oulun joukkoliikenteen matkustajat

Vuonna 2020 lipputulovähenemä oli 7 154 848 € (verrattuna ennusteeseen) ja koronatukea saatiin 3 420 000 €.
Vuonna 2021 ennustettu lipputulovähenemä on 6 611 150 € ja koronatukea saadaan 2 376 000 €.

Koronan vaikutus linjoittain

Saavutettavuuteen vaikuttaa keskeisesti kävelymatka pysäkille tai pysäköintipaikalle ja esimerkiksi varmuus pysäköintipaikan saamisesta. Tämä tarkastelu koskee ainoastaan runkomatkan matka-aikaa.

Ajoajat

		Ajoaika bussi	Ajoaika henkilöauto	Matka-aikasuhde (nopein yhteys)
Kempele kk	Oulun keskusta	50: n. 30 min 51: n. 50 min 52: n. 25 min Juna 9-11 min	Hlöauto 17 min	1,47
	OYS	29 min (+kävely 5 min)	Hlöauto 14 min	2,07
Kempele, Kokkokangas	Oulu	40 min	Hlöauto 22 min	1,82
Liminka	Oulun keskusta	40 min	Hlöauto 24 min	1,67
	Zeppelin	16 min	Hlöauto 14 min	1,14
Lumijoki	Oulu	55 min	Hlöauto 34 min	1,62
	Liminka	15 min	Hlöauto 11 min	1,36
Tyrnävä	Oulu	40 min	Hlöauto 27 min	1,48
	Zeppelin	17 min	Hlöauto 15 min	1,13

Tunnistettuja mahdollisuuksia

1. Valtakunnalliset päästövähennystavoitteet ohjaavat liikkumista henkilöautoilusta kestäviin kulkutapoihin.
2. Asenteet suosivat kestäväää liikkumista
  - Jos joukkoliikenne on helppoa ja nopeaa, käyttäjämäärät kasvavat nopeasti
3. Ympäristöystävällinen joukkoliikenne lisää joukkoliikenteen houkuttelevuutta
  - Sähköbussit parantavat matkustusmukavuutta ja lisäävät joukkoliikenteen houkuttelevuutta.
4. Oppivelvollisuuden laajeneminen
  - Oppivelvollisuus laajenee ja toisen asteen opinnoista ja yli 7 km koulumatkoista** tulee maksuttomia laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluville nuorille.
5. Kasvavan kaupunkiseudun kunnat kokevat toimivan joukkoliikenteen yhdeksi kunnan kilpailutekijöistä.
6. Linjaston vaihteittainen kehittäminen on edennyt oikeaan suuntaan
  - Positiivinen matkustajamääräkehitys ennen koronaa.
  - Kehittyvän seurannan myötä saadaan entistä tarkempaa tietoa.

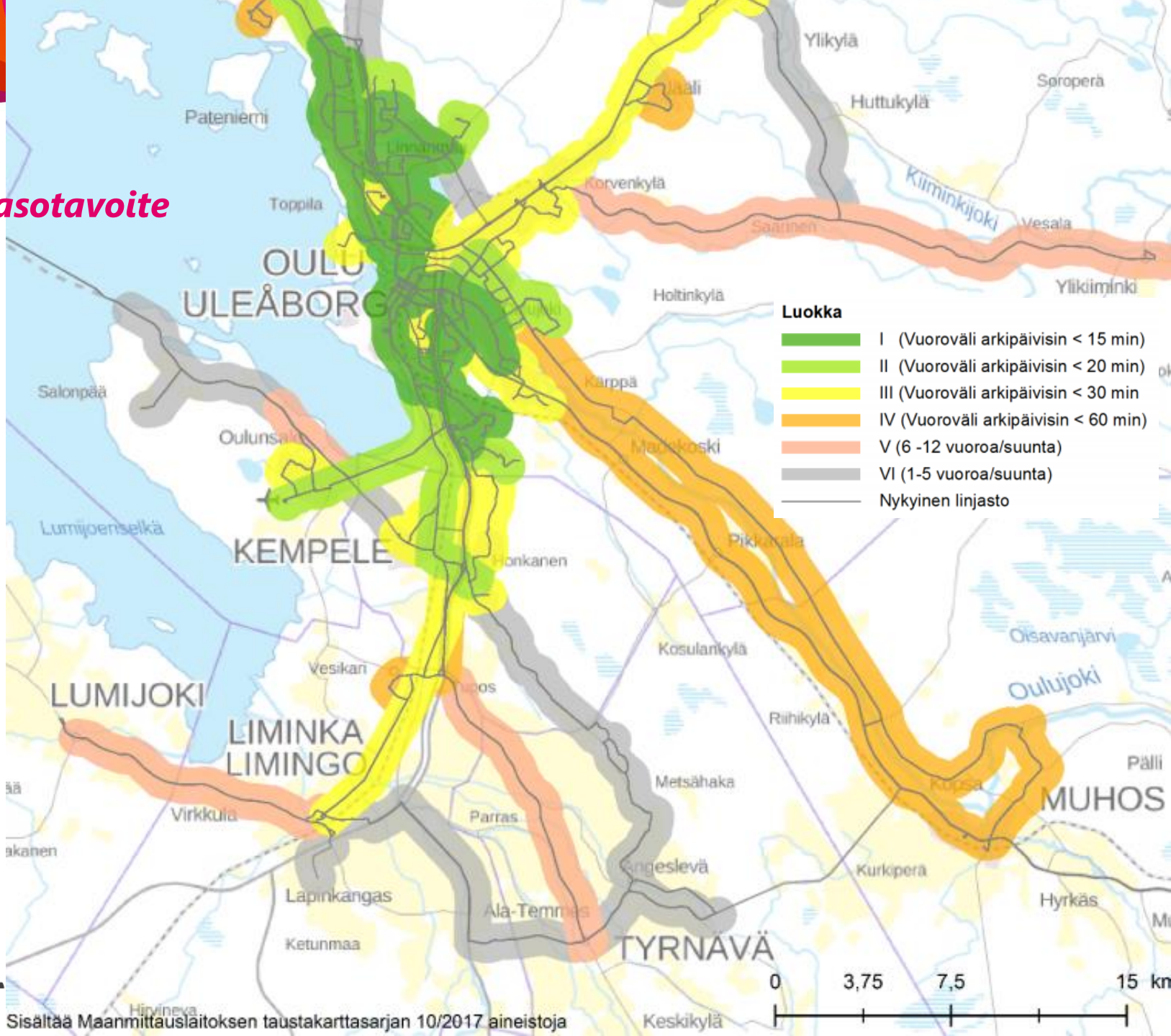
Oulu Capital
of Northern
Scandinavia

3. Nykytila ja kehittämistarpeet

OULU

Aiempi palvelutasotavoite

OUL

Palvelutason toteutuminen, kuntakeskusten yhteydet Ouluun

Aiempi palvelutasoluokka	Vuoroväli arki	Vuoroväli vkl	Liikennöintiaika arki	Liikennöintiaika vkl	Palvelutaso toteutuu kyllä/ei
Kempele Lk II	Ruuhka-aika: n. 15 min Muu päiväaika: 20-30 min Arki-ilta: 20-30 min	La: 30 min Su: 30 min	6.30-22.30	La: 07.00-24.00 (+ yövuoroja) Su: 10.30-22.00	Vuorotiheys: Tavoite lähes toteutuu, arkipäivisin ja – iltaisin pieniä aikatauluaukkoja. Liikennöintiaika: Tavoite toteutuu.
Liminka Lk III	Ruuhka-aika: n. 30 min Muu päiväaika: 60 min Arki-ilta: 60 min	La: 60 min Su: 60 min	6.30-21.40	La: 8.00-21.30 Su: 12-21.30	Vuorotiheys: Tavoite lähes toteutuu, arkipäivisin pieniä aikatauluaukkoja Liikennöintiaika: Tavoite toteutuu
Lumijoki Lk V	60 min, päivällä klo	La: 60 min Su: 60 min	6.45-21.40	La: 8.00-21.30 Su: 12-19.30	Vuorotiheys: Tavoite ylittyy Liikennöintiaika: Tavoite ylittyy (myös luokan IV tavoitteet lähes toteutuvat)
Tyrnävä Lk V	60 min tai alle klo 9.20-12.40 tauko	La: 8 vuoroa (m.s.y) Su: 8 vuoroa (m.s.y)	8-20	La: 8.00-21.30 Su: 11.00-17.00	Vuorotiheys: Tavoite täyttyy ja osin jopa ylittyy Liikennöintiaika: Tavoite täyttyy, paitsi arki-aamuisin tulisi aloittaa aiemmin

Palvelutason toteutuminen, muut yhteysvälit

Aiempi palvelusluokka	Vuoroväli arki	Vuoroväli vkl	Liikennöinti-aika arki	Liikennöinti-aika vkl	Palvelutaso toteutuu kyllä/ei
Kokkokangas-Oulu Lk III	Ruuhka-aika: 30 min Muu päiväaika: 60 min Arki-ilta: 60 min	La: 60 min Su: 60 min	7-22.30	La: 7-22.30 Su: 11-22.30 (+yövuoroja)	Vuorotiheys: Tavoite ei toteudu arkipäivisin eikä arki-iltasin. Liikennöinti-aika: Tavoite toteutuu.
Kempele-Oulunsalo Lk VI	Ei yhteyksiä	-	-	-	Vuorotiheys: Tavoite ei toteudu Liikennöinti-aika: Tavoite ei toteudu
Liminka-Tyrnävä Lk VI	14 vuoroa (m.s.y)	-	7-18.30	-	Vuorotiheys: Tavoite ylittyy Liikennöinti-aika: Tavoite ylittyy (luokan V tavoitteet toteutuvat arkipäivisin, mutta ei lauantaina)
Tupos-Oulu Lk IV	12 vuoroa (m.s.y)	-	8-16.30	-	Vuorotiheys: Tavoite ei täyty Liikennöinti-aika: Tavoite ei täyty (luokan V tavoitteet toteutuvat arkipäivisin, mutta ei lauantaina)
Murto-Kempele Lk VI	14 vuoroa (m.s.y)	-	8-17	-	Vuorotiheys: Tavoite täyttyy Liikennöinti-aika: Tavoite täyttyy (luokan V tavoitteet toteutuvat arkipäivisin, mutta ei lauantaina)

Asukkaiden näkemyksiä

Osana palvelutasotyötä tehtiin huhtikuussa 2021 kyselytutkimus, jolla selvitettiin asukkaiden näkemyksiä joukkoliikenteen palvelutasosta.

Kysely toteutettiin nettikyselynä Oulun joukkoliikenteen www-sivulla. Kyselyä markkinoitiin myös paikallislehdissä. Kysely oli avoinna kaksi viikkoa.

Kyselyyn saatiin 1750 vastausta.

Vastaajista pääosa oli henkilöautoilijoita ja yleisin matkatyyppi oli työmatka.

Kyselytutkimuksen tuloksia on tarkemmin esitelty raportin liitteessä 2.

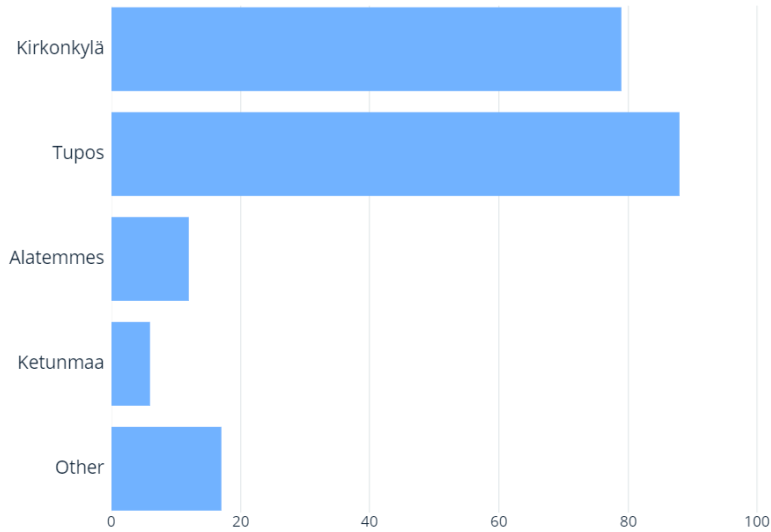
Asuinkunta	Vastaukset	%
Kempele	502	29.3%
Liminka	205	12.0%
Lumijoki	67	3.9%
Oulu	687	40.2%
Tyrnävä	218	12.7%
Jokin muu	32	1.9%

Kyselytutkimukseen vastanneet antoivat kiitosta erityisesti seuraaville asioille:

- Luotettavuus: aikataulut pitävät
- Kuljettajien asiakaspalvelu
- Hyvä tarjonta arkipäivisin ja Oulussa
- Reaaliaikainen aikatauluinfo
- Maksamisen helppous (Waltti-kortti, mobiilimaksaminen, nettiostaminen)
- Kempeleen ja Oulun välinen liikenne, erityismainintoja linjalle 51.

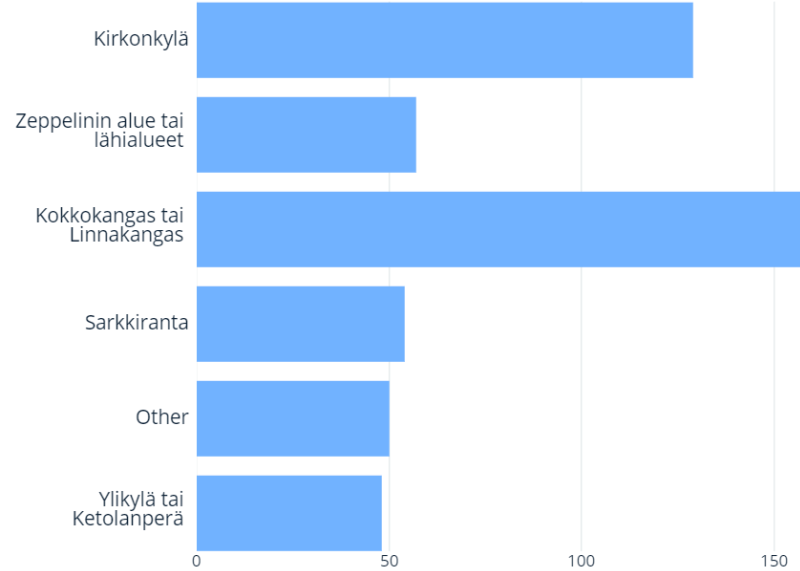
Liminka

8 202 🕒 35%

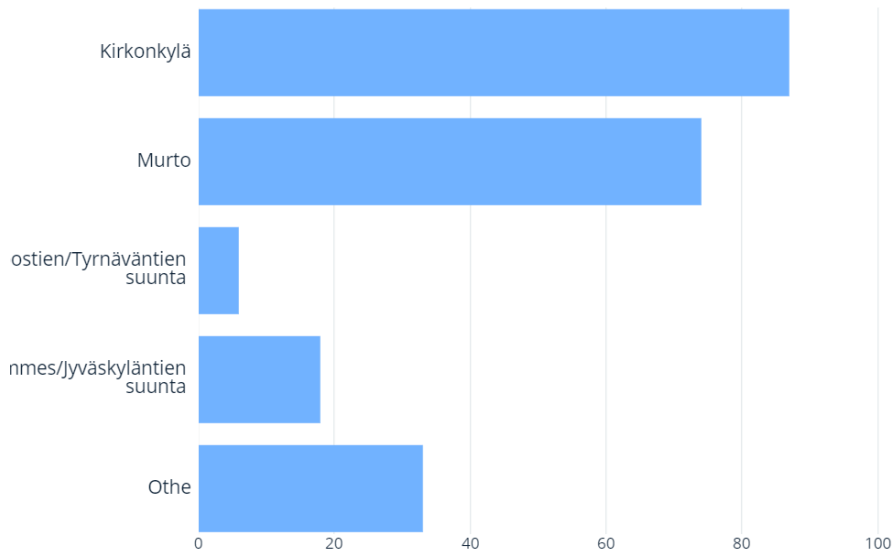
Kempele

8 498 🕒 21%

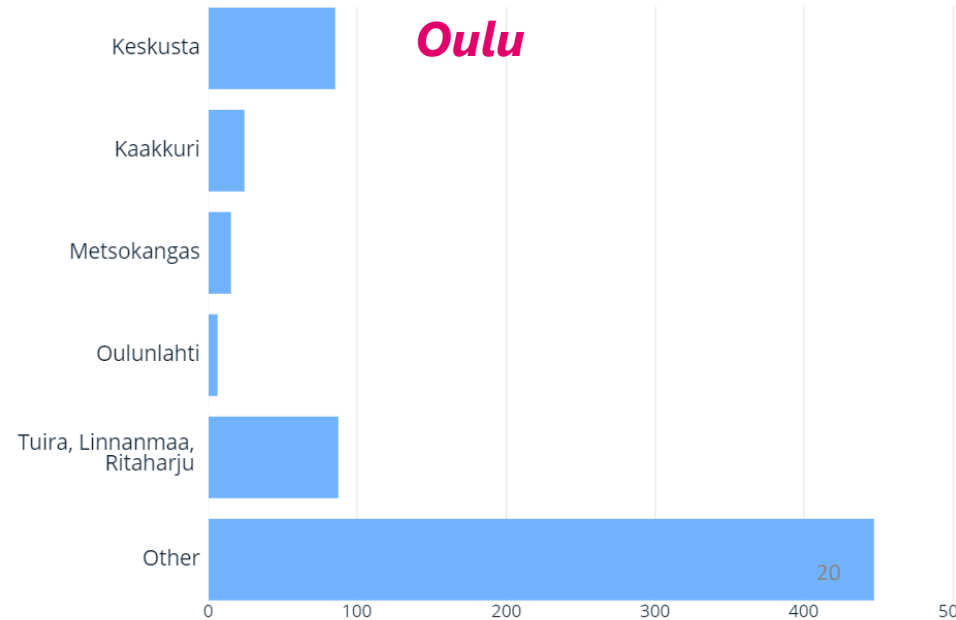
Tyrnävä

8 218 🕒 30%

8 664 🕒 49%

Oulu

Kyselytutkimukseen vastanneiden asuinpaikat

Tärkeimmät matkakohteet

Liminka		
Oulun keskusta	107	54.9%
Limingan kuntakeskus	27	13.8%
Kempele, Zeppelinin alue	19	9.7%
OYS	14	7.2%
Other	9	4.6%
Kempele kuntakeskus	5	2.6%
Kaakkuri tai Metsokangas	5	2.6%
Linnanmaa	4	2.1%
Lumijoen kuntakeskus	3	1.5%
Tyrnävän kuntakeskus	2	1.0%
Kempele koulukeskus	0	0.0%

Lumijoki		
Oulun keskusta	26	41 %
Limingan kuntakeskus	12	19 %
Kempele, Zeppelinin alue	9	14 %
Linnanmaa	6	10 %
Other	4	6 %
Kempele kuntakeskus	2	3 %
Lumijoen kuntakeskus	2	3 %
Kempele koulukeskus	1	2 %
OYS	1	2 %

Kempele		
Oulun keskusta	290	62.6%
OYS	56	12.1%
Other (esim. Oulunsalo, Rusko, Limingantulli)	38	8.2%
Kempele, Zeppelinin alue	22	4.8%
Kempele kuntakeskus	17	3.7%
Linnanmaa	16	3.5%
Limingan kuntakeskus	10	2.2%
Kaakkuri tai Metsokangas	9	1.9%
Kempele koulukeskus	3	0.6%
Tyrnävän kuntakeskus	2	0.4%

Tyrnävä		
Oulun keskusta	90	45.7%
Kempele, Zeppelinin alue	33	16.8%
Tyrnävän kuntakeskus	29	14.7%
OYS	15	7.6%
Kaakkuri tai Metsokangas	6	3.0%
Limingan kuntakeskus	6	3.0%
Other	5	2.5%
Linnanmaa	5	2.5%
Kempele kuntakeskus	5	2.5%
Kempele koulukeskus	3	1.5%

Tärkeimmät matkakohdeet, oululaiset

Oulun keskusta	24	32.9%
Kempele, Zeppelinin alue	10	13.7%
Linnanmaa	9	12.3%
Limingan kuntakeskus	8	11.0%
OYS	6	8.2%
Kempele kuntakeskus	4	5.5%
Other	3	4.1%
Kaakkuri tai Metsokangas	3	4.1%
Tyrnävän kuntakeskus	3	4.1%
Lumijoen kuntakeskus	2	2.7%
Kempele koulukeskus	1	1.4%

Oulusta mukana vain kohteiden 10 ja
11 linjoilla matkustavat

Kyselyssä esitetyjä kehittämistarpeita

Tyrnävä

- Lisää vuorotarjontaa
- Murto-Oulu –liikenne,
- Oulu-Tyrnävä, kattavammat aikataulut, esim. yhteydet klo 7:ksi, keskipäivä- ja iltayhteys
- Temmes-Tyrnävä –yhteys

Lumijoki

- Enemmän vuoroja klo 9-14 välillä (sekä Ouluun että Liminkaan)
- Edullisempi lippu Lumijoki-Oulu
- Nopeammat yhteydet, ei vaihtoja

Oulu

Vastaukset hajautuivat, mm.

- Työssäkäyntiyhteydet Kempeleeseen, Liminkaan, Tyrnävälle
  - myös kesällä
- Oulunsalo – Kempele –yhteys
- Palveluliikenne Kempeleeseen
- Selkeämpi informaatio

Liminka

- Lipun hinnat
- Ilta/yöliikenne, vkl esim. klo 02
- Tupoksen liikenne (Tuomiario, Saunaranta, Selkämaa, koulu)
- Moottoritievuorot, liikenteen nopeuttaminen
- Lähijunaliikenne
- Myös liityntäpysäköinti nostettiin esiin

Kempele

- Suorat yhteydet useaan eri kohteeseen Oulussa
- Kempele-Oulunsalo yhteydet
- Linnakankaan yhteydet (Oulun keskusta, Limingantulli, Kempeleen tk)
- Kempele-OYS (kolmivuorotyö)
- Yhteyksien nopeus
- Kunnan sisäinen liikenne/palveluliikenne

Oulu Capital
of Northern
Scandinavia

4. Palvelutaso

OULU

Palvelutason määrittely

Palvelutason määrittelyyn ei ole käytössä valtakunnallista ohjeistusta. Eteläisten kuntien palvelutason määrittelyssä on käytetty Oulun seudulla voimassa olevassa palvelutasomäärityksessä käytettyä luokitusta, jota on hieman liikennöinti-aikojen osalta tarkennettu. Lisäksi on uutena kriteerinä otettu mukaan matka-aikatavoite.

Määrittelyssä käytetty kriteeristö

- Koska palvelutaso määriteltiin vain osalle Oulun paikallisliikenteen linjastoa, katsottiin järkeväksi käyttää vastaavia palvelutasotekijöitä kuin muussakin linjastossa.
- Palvelutasotavoitteista täydennettiin kuitenkin matka-aikaa koskevalla kriteerillä. "Bussin pääsääntöinen ajoaika vs. henkilöauton matka-aika kuntakeskusten välillä." Matka-aika on yksi tärkeimmistä joukkoliikenteen houkuttelevuuteen vaikuttavista tekijöistä, ja osalla yhteysväleistä matka-aika on muodostunut haasteeksi mm. keskustan hitaan liikennöitävyyden vuoksi. Tässä vaiheessa matka-aikatavoitteita ei asetettu kovin tiukaksi, mutta jatkossa näiden tavoitteiden tiukentamista kannattaa pohtia.
- Kriteeristöön tehtiin pieniä tarkennuksia myös liikennöinti-aikojen määrittelyyn.

Palvelutaso

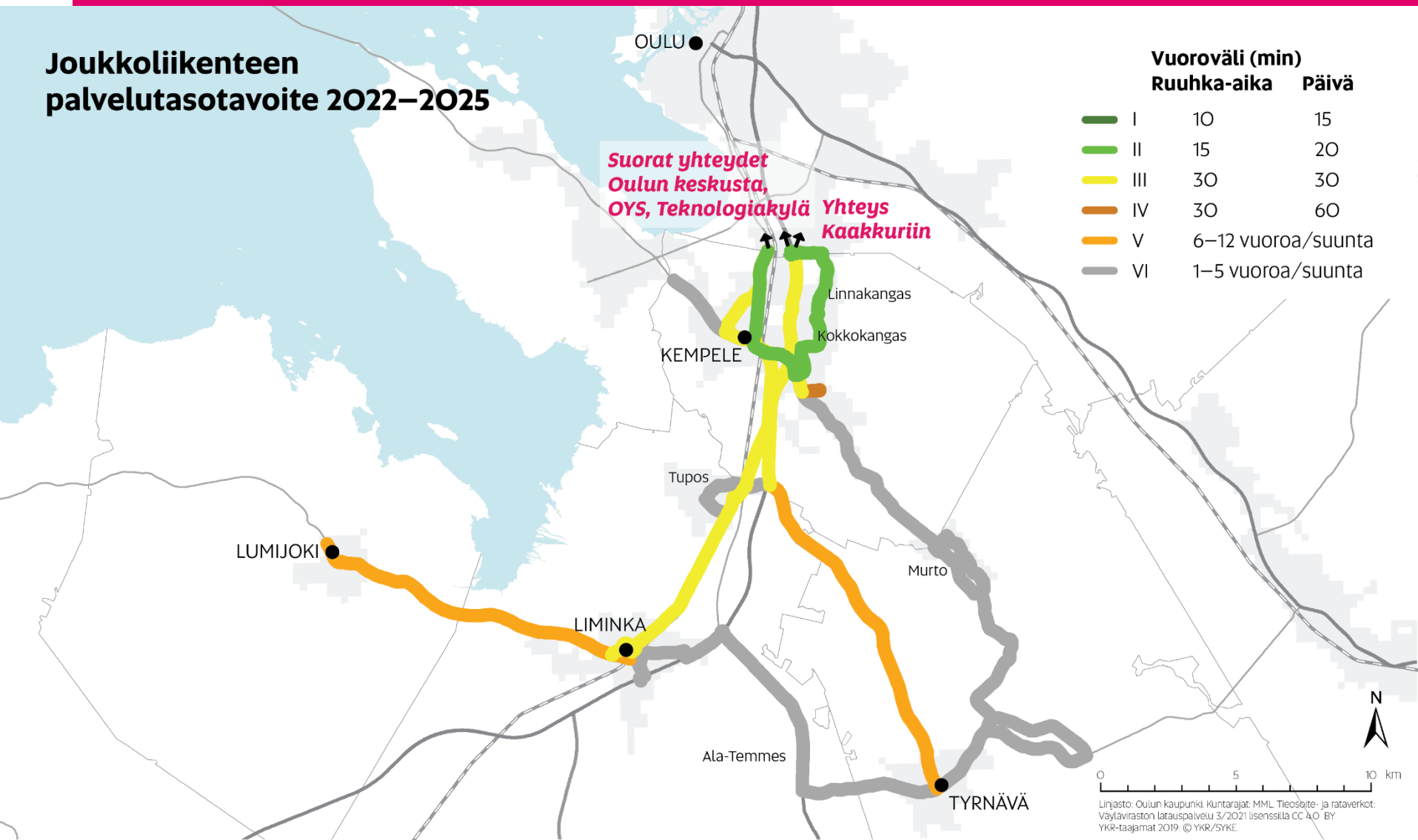
Parasta, luokan II (vuoroväli arkisin ≤ 20 min) mukaista palvelutasoa ehdotetaan tarjottavan Kempeleen ja Oulun välille Zeppelinin ja Kempeleen kuntakeskuksen kautta vanhaa 4-tietä Ouluun sekä Kempeleen kuntakeskuksesta Kokkokankaan ja Linnakankaan kautta edelleen moottoritietä Ouluun. Kempeleen ja Limingan välillä tarjotaan luokan III (vuoroväli arkisin ≤ 30 min) mukaista palvelutasoa ja Tyrnävältä Ouluun sekä Lumijoelta Ouluun luokan V (arkisin 6–12 vuoroa) mukaista palvelutasoa. Oulunsalon ja Kempeleen välillä sekä Murrosta Ouluun ja Limingan ja Tyrnävän välillä ehdotetaan tarjottavan luokan VI (arkisin 1–5- vuoroa) mukaista palvelutasoa.

Palvelutasosuunnitelma edellyttää tarjonnan lisäämistä Kempeleestä Kokkokankaan ja Linnakankaan kautta Ouluun sekä Oulunsalon ja Kempeleen välillä. Muilta osin ehdotettu palvelutaso pääosin toteutuu ja tarjontaa on tarpeen täydentää ainoastaan muutamalla yksittäisellä vuoroilla.

Palvelutasoluokat ja -kriteerit

Talviliikenne	Soveltamisaika	I	II	III	IV	V	VI
Liikennöinti-aika (ensimmäisen vuoron saapumisaika Ouluun, viimeisen vuoron lähtöaika Oulusta)	Ma-to	5.30-22.30	6.00-22.30	6.30-21.30	7.00-20.00 (+ mahd. iltavuoro)	7.00-18.00 (+ mahd. iltavuoro)	7.00-/8.00-17.00 (+ mahd. iltavuoro)
	Pe	5.30-01.30	6.00-23.30	6.30-21.30	7.00-20.00 (+ mahd. iltavuoro)	7.00-18.00 (+ mahd. iltavuoro)	7.00-/8.00-17.00 (+ mahd. iltavuoro)
	La	6.00-01.30	7.00-23.30	9.00-21.30	9.00-18.00	(10.00-15.00)	Tarpeen mukaan
	Su	7.00-23.20	9.00-21.30	9/11.00-18.30	12.00-17.00	Tarpeen mukaan	Tarpeen mukaan
Vuoroväli/ vuoromäärä	Ruuhka (n. klo 7-9 ja 15-18)	≤ 10 min	≤ 15 min	≤ 30 min	≤ 30 min	6-12 vuoroa/ suunta/vrk	1-5 vuoroa/ suunta/vrk
	Arkipäivä klo 10-14.30	≤ 15 min	≤ 20 min	≤ 30 min	≤ 60 min		
	Arjen varhais- ilta klo 18-20	≤ 15 min	≤ 20 min	≤ 30 min	≤ 60 min	Tarpeen mukaan	Tarpeen mukaan
	Lauantaisin	≤ 20 min	≤ 30 min	≤ 60 min	≥ 1 vuoro kah- dessa tunnissa	1-4 vuoroa/ suunta/vrk	0-2 vuoroa/ suunta/vrk
	Sunnuntaisin	≤ 20 min	≤ 30 min	≤ 60 min	≥ 1 vuoro kah- dessa tunnissa	0-2 vuoroa/ suunta/vrk	0-2 vuoroa/ suunta/vrk
	Varhaisaamu ja myöhäisilta	≤ 30 min	≤ 60 min		-	-	-
	Yöliikenne	≤ 60 min	≥ 1 vuoro kah- dessa tunnissa		-	-	-
Bussin pääsääntöinen ajoaika vs. henkilöauton matka-aika kuntakeskusten välillä			≤ 1,6 x/1,7 x	≤ 1,7 x	≤ 1,7 x	-	-

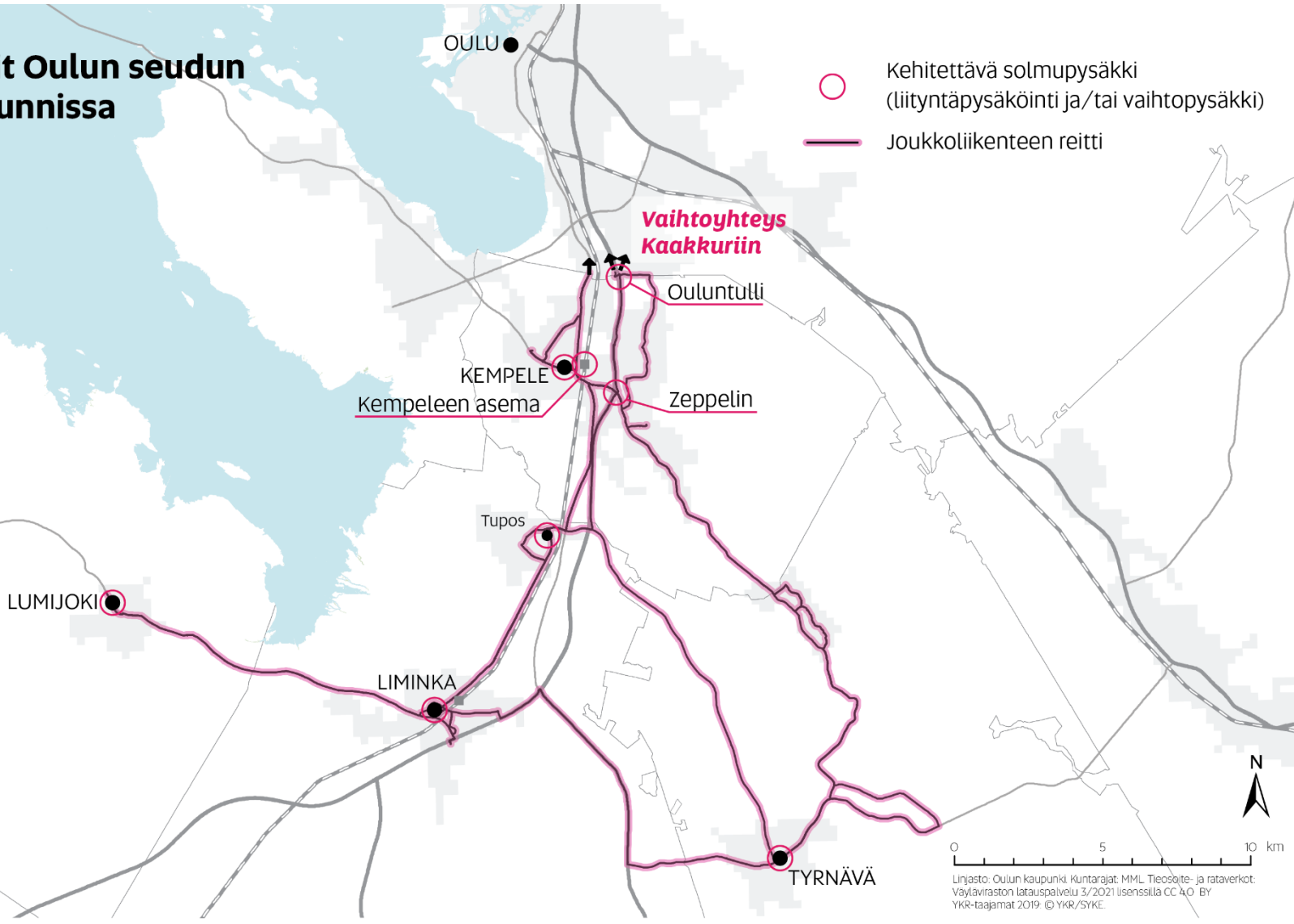
Joukkoliikenteen palvelutasotavoite 2022–2025

Joukkoliikennejaosto hyväksyi palvelutason kesäkuussa 2021.

Solmupysäkit Oulun seudun eteläisissä kunnissa

- Kehitettävä solmupysäkki (liityntäpysäköinti ja/tai vaihtopysäkki)
- Joukkoliikenteen reitti

Linjasto: Oulun kaupunki Kuntarajat: MML Tiesoitte- ja rataverkot: Väyläviraston latauspalvelu 3/2021 lisenssillä CC 4.0 BY YKR-taajamat 2019. © YKR/SYKE.

Solmupysäkit

- Tärkeimpiä solmupysäkkejä ovat kuntakeskukset, jotka tulisi olla hyvin saavutettavissa henkilöautolla (liityntäpysäköinti) ja polkupyörällä (yhteydet ja liityntäpysäköinti).
- Ouluntullin pysäkkiä kehitetään vaihtopysäkillä, ja siinä tarjotaan vaihtomahdollisuus Kempeleen linjalta 51 Kaakkuriin linjoille 3 ja 58.
- Zeppeliinissä on vaihtomahdollisuus etelästä tulevien linjojen välillä, tosi osin pysäkkien välillä on kävelymatkaa.
- Vain osa Limingasta tulevista linjoista poikkeaa Tupokseen, jonka vuoksi Tupoksen taajamasta tulisi järjestää hyvät yhteydet Tupoksentien pysäkeille.
- Kempeleen aseman merkitys korostuu liikenteen kehittyessä. Asema on vaikeasti saavutettavissa bussilla, mutta henkilöautoilun ja polkupyörien yhteydet ja liityntäpysäköinti asemalla ovat tärkeitä.

Palvelutason kehittäminen käyttäjäryhmittäin

Käyttäjärühmä	Suunnitelmassa ehdotetut parannukset
Työssäkäyvät Tärkeimmät kohteet: Kuntakeskukset, OYS, Linnanmaa Tavoitteet: Nopeus ja helppous, matka-aika alle 1,7 x hlöauton matka-aika Pysäkkien saavutettavuus (kuntakeskukset, Tupos, Zeppelin, Zateelliitti, OYS)	Aikaiset vuorot (Tyrnävä-Oulu) Nopea yhteys Kempele-Oys Zateelliittin alueen saavutettavuus Oulunsalo-Kempele -yhteys
Koululaiset ja opiskelijat Tärkeimmät kohteet: Yhteydet naapurikuntien kuntakeskuksiin ja yhteydet Ouluun Riittävä kapasiteetti Lippujärjestelmien yhteentoimivuus (Raahen suunta, Temmes)	Useampia vuoroja Metsokankaan koulu-Kempele sekä Metsokangas-Linnakangas – Kempeleen lukio Aikataulutarkennukset Murrosta Kempele-Oulunsalo -yhteys
Ikääntyneet Tärkeimmät kohteet: Kuntakeskukset ja Zeppelinin alue Helppous Esteettömyys (kutsuliikenne, palvelulinjat, matalalattiakalusto) Huom! Esteettömyys palvelee myös lapsiperheitä	Matalalattiakalusto Kuntien omat palveluliikenteet

Yhteenveto palvelutasoesityksen vaikutuksista

Palvelutasoesityksellä turvataan vähintään nykyisenkaltainen palvelutaso. Tämä on välttämätöntä, jotta voidaan varmistaa joukkoliikenteen käytön kasvun jatkuminen koronan jälkeen. Palvelutasoa parannetaan Kempeleen kuntakeskus – Kokkokangas – Linnakangas - Oulu -reitillä nostamalla arjen vuorotarjontaa 30 minuutin vuorovälistä 20 minuuttiin. Palvelutasoa esitetään parannettava myös Kempeleen ja Oulunsalon välillä, aamuliikenteessä Oulun ja Tyrnävän välillä sekä keskipäivällä Lumijoen ja Oulun välillä.

Palvelutasoesityksellä tuetaan runkoliikenneajattelua ja vahvistetaan kahta runkoliikennekäytävää eteläisistä kunnista Ouluun: vanha 4-tie ja Kokkokankaan-Linnakankaan reitti Kempeleen kehityskuva 2050-suunitelman mukaisesti. Suunnitelmalla parannetaan asiointimahdollisuuksia ja päiväaikaan liikkuvien koululaisten kulkemista Lumijoelta ja Limingasta Kempeleeseen ja Ouluun lisäämällä päivävuorot. Mahdollistetaan työmatkat klo 7:ksi lisäämällä aikaisemmat aamuvuorot Tyrnävältä Ouluun ja takaisin. Oulunsalon ja

Kempeleen välistä yhteyttä kehitetään ensisijaisesti palveluliikenteenä. Lisäksi harkitaan pilottikokeiluna nopeaa yhteyttä Kempeleestä OYSiin.

Palvelutason edellyttämän uuden liikenteen lisärahoitustarpeeksi arvioidaan noin 400 000 euroa, joka kohdistuisi pääosin Oulun ja Kempeleen maksettavaksi aiemmin sovittujen kustannusjakoperiaatteiden mukaisesti.

5. Joukkoliikenteen kehittämistoimenpiteet

OULU

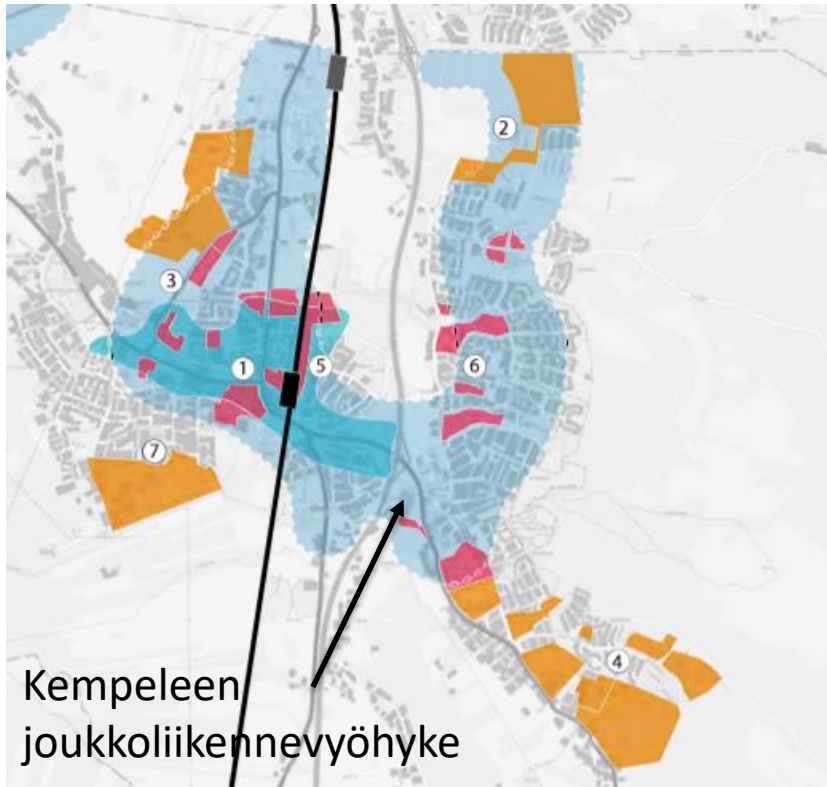

Muutokset linjastoon

Täydennystarve	Kuvaus/perustelu
Linjan 51 tarjonnan lisääminen arkisin 20 min. vuoroväliin	Kokkokankaan-Linnakankaan reitin nostaminen toiseksi runkoyhteysväliksi. Linjan 51 ruuhkautuminen Koululaisten matkat Oulun ja Kempeleen suuntiin
Aamuyhteys Tyrnävä-Oulu ja Oulu-Tyrnävä	Työssäkäyntiyhteydet klo 7:ksi arkipäivisin ympäri vuoden. (kaksi uutta vuoroparia).
Päiväyhteys Lumijoki-Oulu ja Oulu-Lumijoki	Klo 11-13 lisätään yksi vuoropari. Täydentää palvelutasoaukkoa myös Limingassa. Asiointi ja opiskelijat
Niemenranta - Oulunsalo-Kempele yhteys	Oulunsalo – Kempele mm. OSAOn opiskelijoita, Vihikarin koululaisia ja asiointia varten. Liikennöintiäika n. klo 7-9.30 ja 14-16.30.
Kempele-Kokkokangas ↔ Kaakkuri	Järjestetty vaihtoyhteys Kaakkuriin linjalta 51 linjoille 3 ja 58 Ouluntullissa.

Linja 51 vahvistaminen

- Suunnitelmassa esitetään linjan 51 tarjonnan lisäämistä niin, että talviarkein vuorotiheys olisi 20 min lukuunottamatta keskipäivän hiljaista aikaa klo 10-13 välillä, jolloin liikennöidään 2 vuoroa tunnissa.
- Tarjonnan lisääminen linjalle 51 on sekä Oulun kaupungin SUMP-suunnitelman että Kempeleen kehityskuvan joukkoliikennevyöhykkeiden mukaista.
- Linja 51 ruuhkautuu jo nykyisin aamulla.
- Myös palvelutasotyön yhteydessä saatiin asukastoiveita tarjonnan lisäämisestä.
- Tarjonnan lisäämisen myötä etelän suunnasta muodostuu kaksi tasavahvaa runkoreittiä Ouluun.
- Vuorovälin tihentäminen parantaa Kokkokankaan ja Linnakankaan alueen koululaisten yhteyksiä Kempeleen ja Oulun suuntiin.

Linja 59 Oulunsalo-Kempele

Oulunsalosta (erityisesti Niemenrannan alueelta) on tarpeita päästä OSAOn Kempeleen toimipisteeseen. Niemenrannasta kulkee oppilaita myös Oulunsalon keskustaan ja Kempeleestä mahdollisesti Oulunsalon lukioon. Oulunsalolaisia lukiolaisia ei tällä hetkellä käy Kempeleessä. Samalla linjalla voitaisiin mahdollisesti kuljettaa myös Vihirannan koululaisia.

Linjalle ehdotetaan viisi edestakaista koulumatkat ja asiointin mahdollistavaa vuoroa

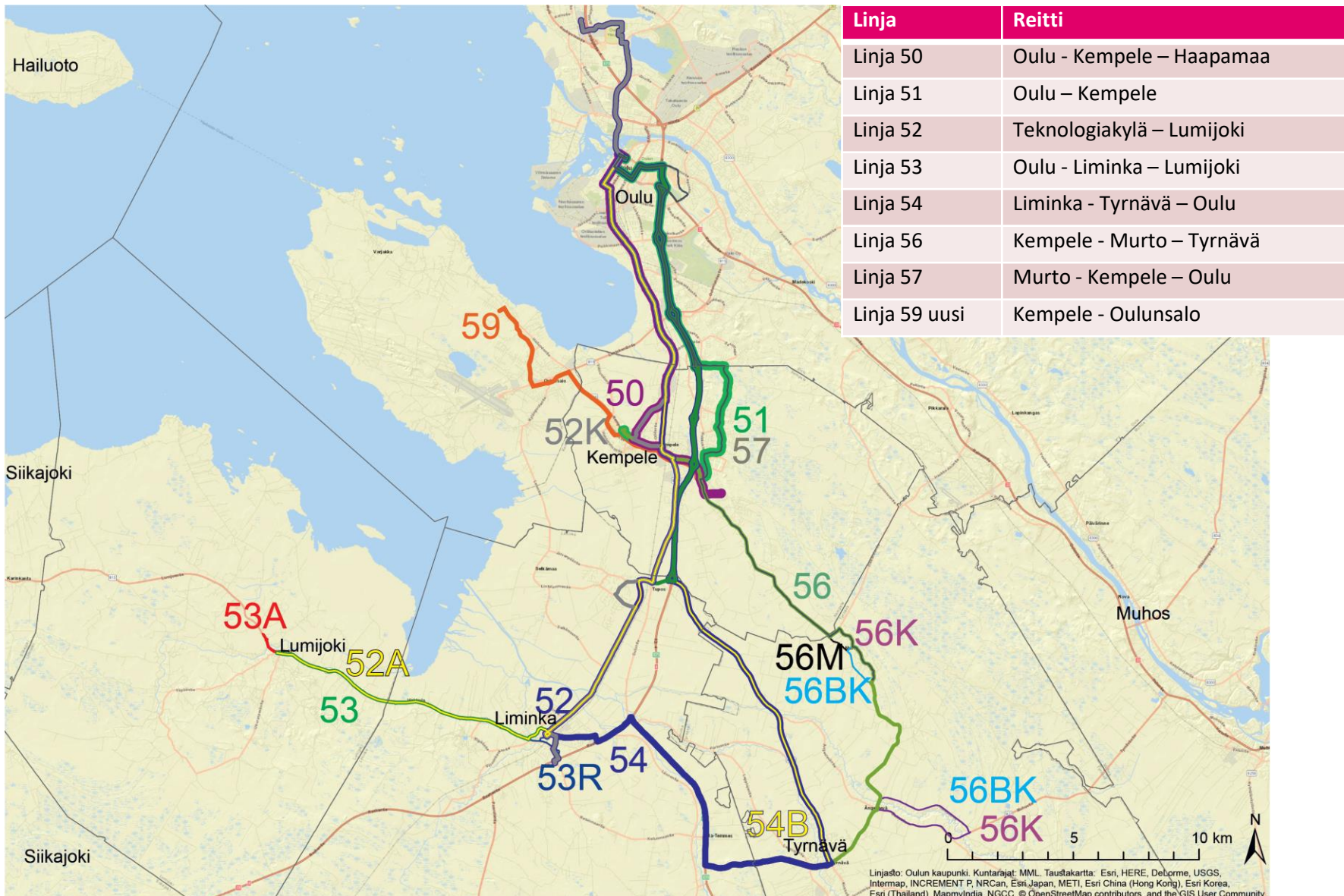

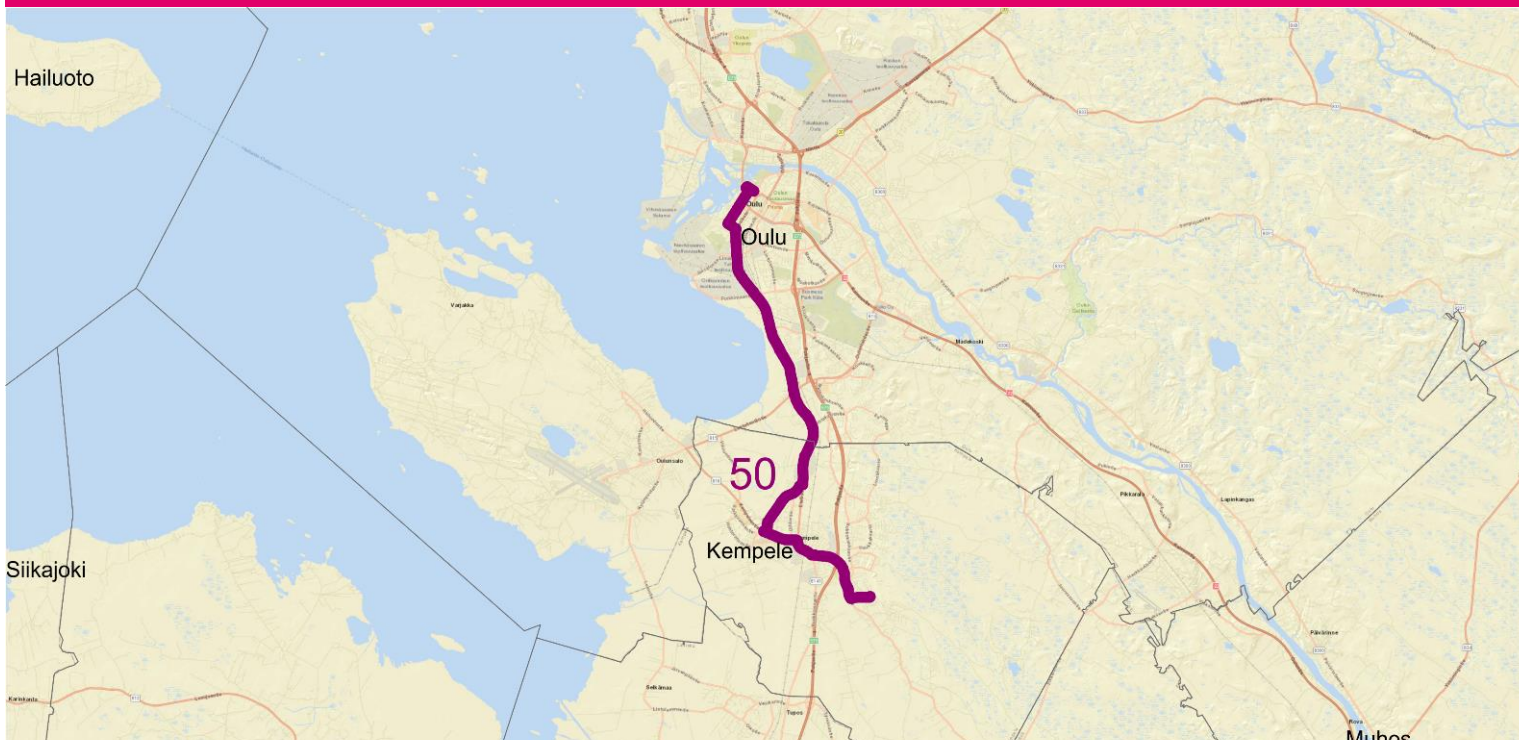
7.30 Niemenranta-7.40 Oulunsalo-Vihiranta - 8.05 Zeppelin
8.05 Zeppelin-8.35 Niemenranta
8.35 Niemenranta-8.45 Oulunsalo-Vihiranta-9.10 Zeppelin
9.10 Zeppelin-9.40 Niemenranta
9.40 Niemenranta-9.50 Oulunsalo-10.10 Zeppelin
14.20 Zeppelin – Oulunsalo/Vihikari-15.00 Niemenranta -15.30 Zeppelin
15.30 Zeppelin – Oulunsalo/vihikari-16.00 Niemenranta – 16.30 Zeppelin
16.00 Zeppelin – 16.30 Niemenranta

5. Linjasto

OULU

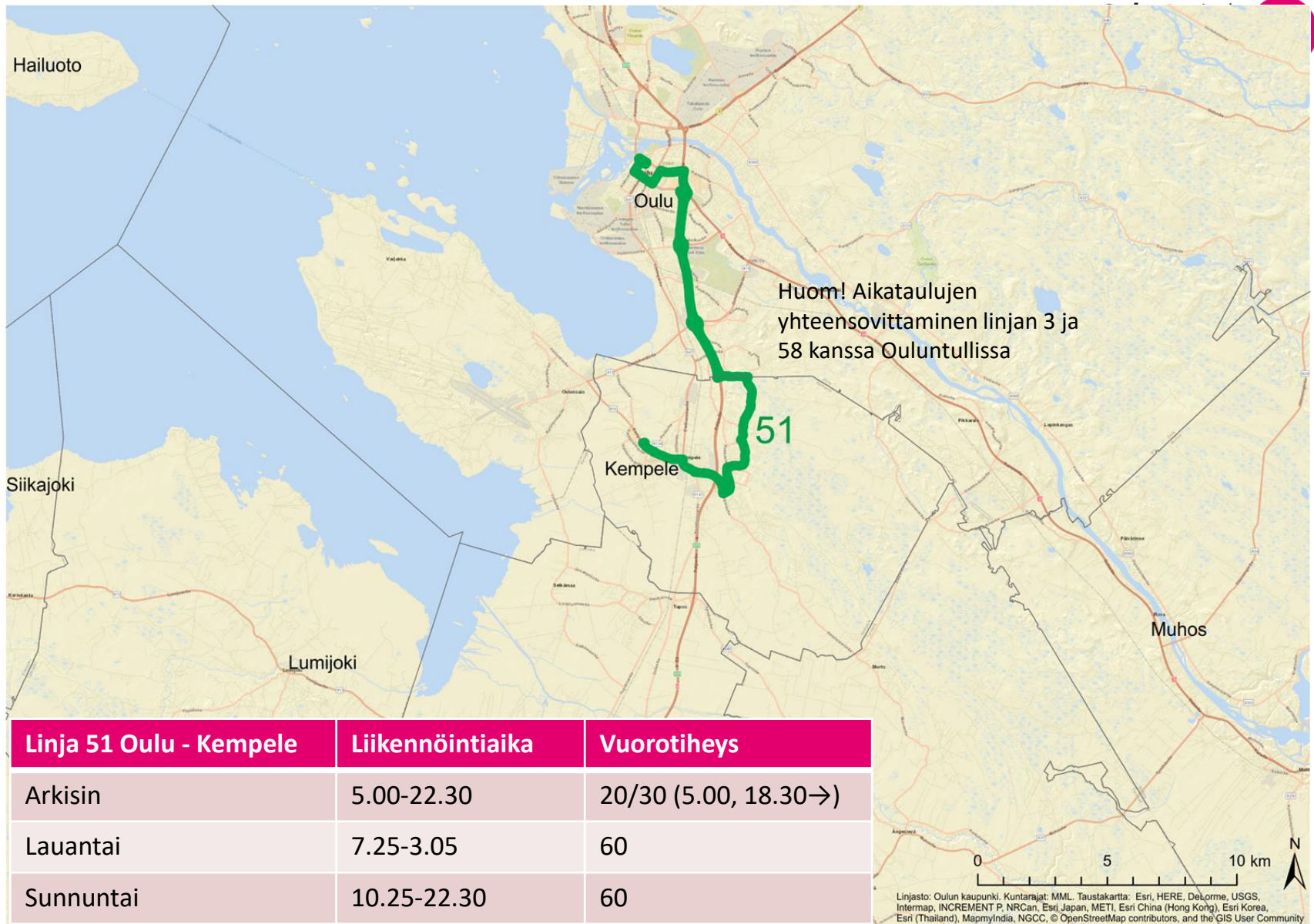
Eteläisten kuntien seutuliikenteen linjasto

Linja 50 Oulu - Kempele – Haapamaa	Liikennöintiäika	Vuorotiheys
Arkisin	5.00-22.05	30/60 (17.40→)
Lauantai	7.40-22.40	60
Sunnuntai	9.40-22.40	60

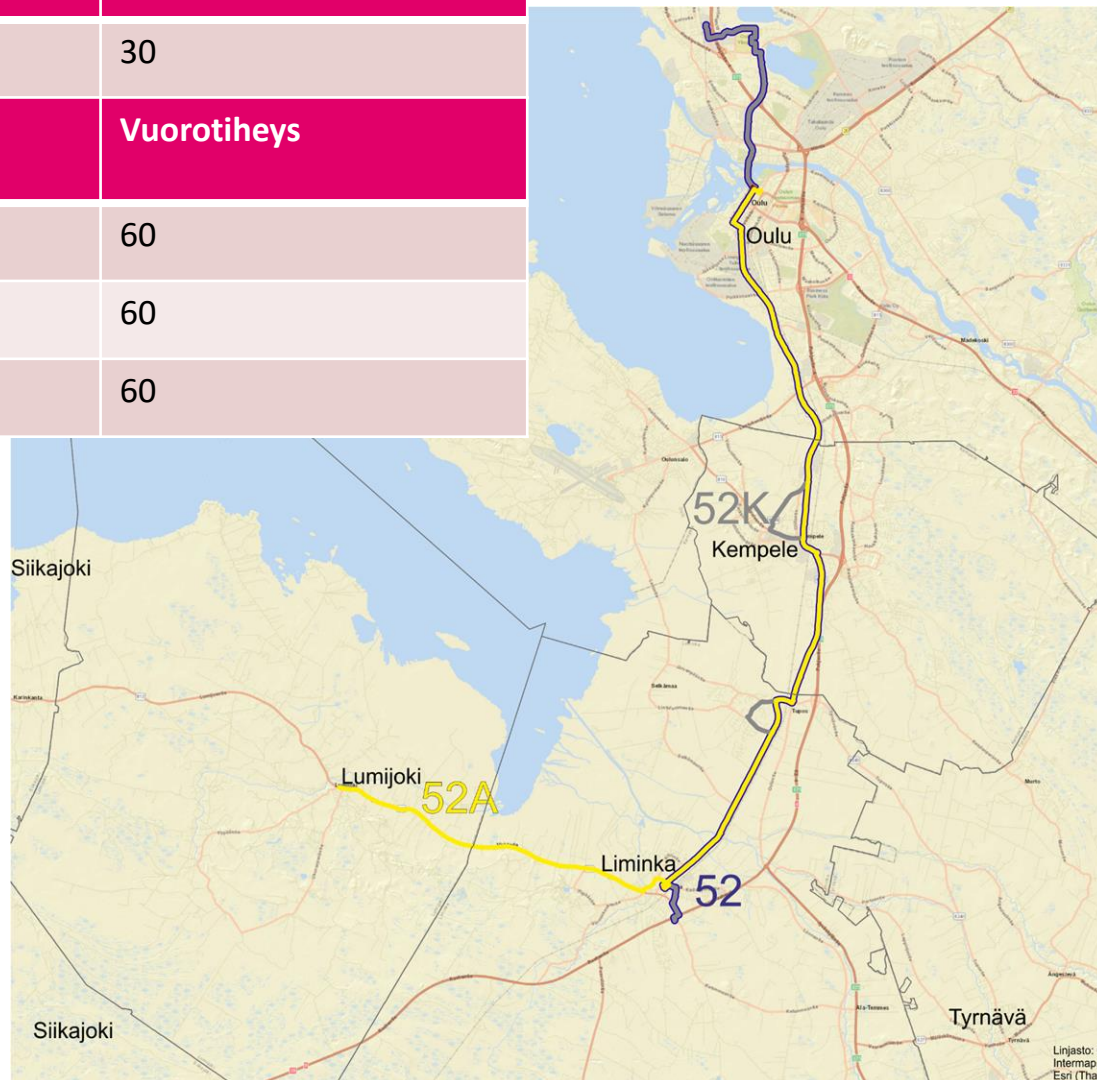
OULU

Talviarkisin klo 6-10.40 ja 13.20-17.40 välille lisätään kolmas vuoro
 → vuorotiheys aamulla ja iltapäivällä 20 min.

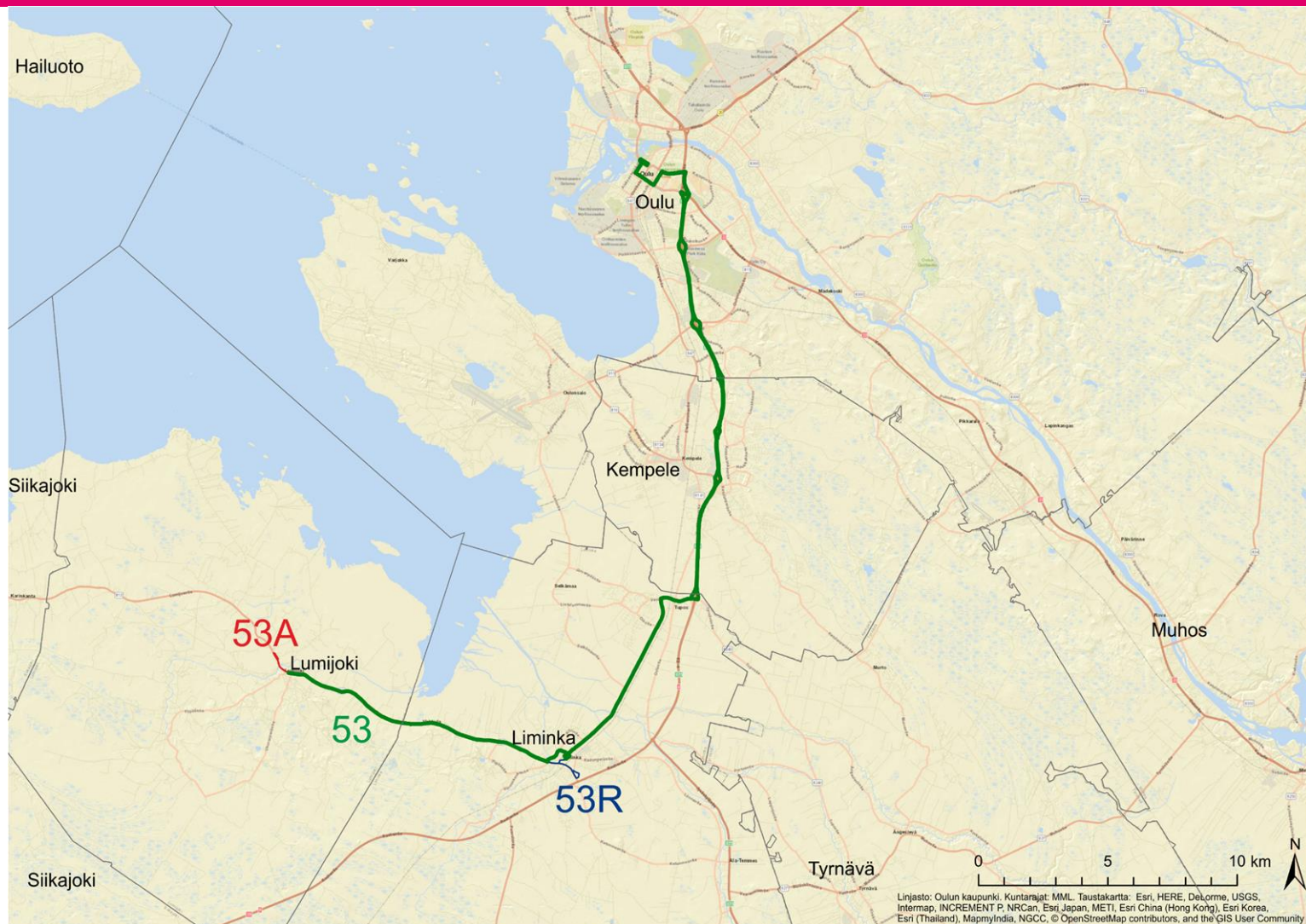

Linja 52 Liminka-Oulu- Teknologiakylä	Liikennöintiäika	Vuorotiheys
Arkisin	5.35-17.40	30
Linja 52A Lumijoki- Liminka-Oulu	Liikennöintiäika	Vuorotiheys
Arkisin	17.55-21.55	60
Lauantaisin	06.45-21.45	60
Sunnuntaisin	10.45-21.45	60

Linja 52 K voi tarvittaessa tehdä reittimuutoksen ja ajaa Tupoksella Lintulammentien kautta.

Linja 53 Lumijoki- Liminka-Oulu

Liikennöintiäika

Vuorotiheys

Arkisin

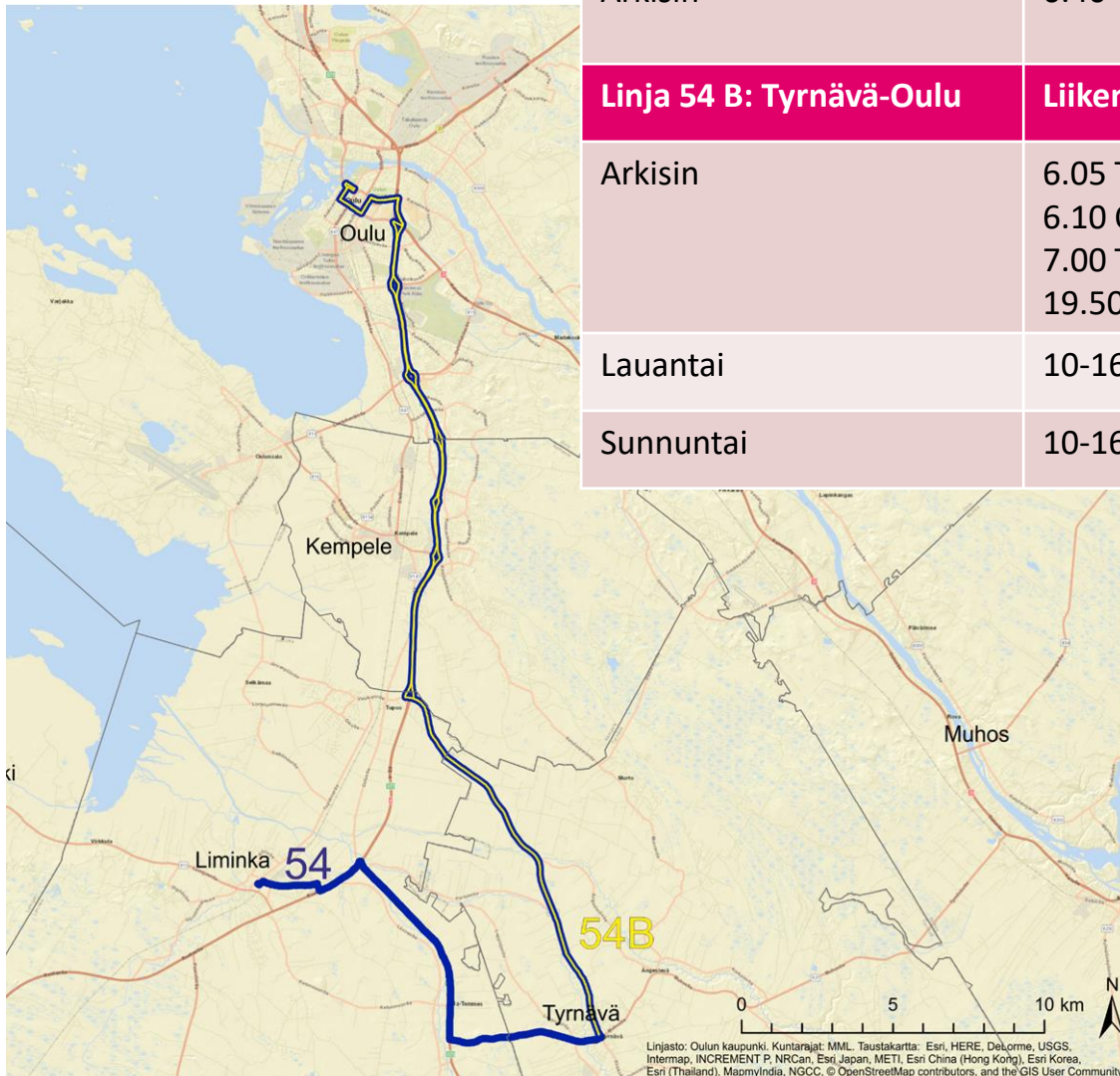
5.50-9.45
13.20 (Oulu)-17.25

60

Linjalle lisätään yksi
edestakainen päivävuoro 11.15
Oulu-Lumijoki-13.15 Oulu

Linja 54 Liminka-Tyrnävä-Oulu	Liikennöintiäika	Vuorotiheys
Arkisin	6.40-17.45	60 (tauko Oulussa 10-12.30 ja Limingassa 9-13.30)
Linja 54 B: Tyrnävä-Oulu	Liikennöintiäika	Vuorotiheys
Arkisin	6.05 Tyrnävältä 6.10 Oulusta 7.00 Tyrnävältä 19.50 Oulusta Tyrnävälle	1 vuoro
Lauantai	10-16.45	120
Sunnuntai	10-16.45	120

Ensimmäistä aamuvuoroa ei ajeta Limingasta, vaan liikenne alkaa Oulusta klo 6.05 ja Tyrnävältä 6.10, jolloin saadaan yhteydet klo 7:ksi.

Linja 56 Tyrnävä-Murto-Kempele

Liikennöintiäika

Vuorotiheys

Oulu Capital
of Northern
Scandinavia

Arkisin

7.00-8.55 ja 13.15-17.10

epäsäännöllinen

MA-PE

Kempele	Haapamaa (noin)	Murto (noin)	Tyrnävä	
07:00	07:10	07:25	07:55	K
		08:20	08:50	BK
08:00	08:10	08:25	08:45	M
13:30	13:40	13:55	14:15	
14:30	14:40	14:55	15:15	
15:30	15:40	15:55	16:15	
16:10	16:20	16:35	16:55	
17:10	17:20	17:35	17:55	

MA-PE

Tyrnävä	Murto (noin)	Haapamaa (noin)	Kempele	
07:10	07:25	07:40	07:50	
08:10	08:25	08:40	08:50	
08:55	09:10	09:25	09:35	
13:15	13:40	13:55	14:05	K
14:15	14:40	14:55	15:05	K
15:05	15:35			BK
15:15	15:30	15:45	15:55	
16:15	16:40	16:55	17:05	K

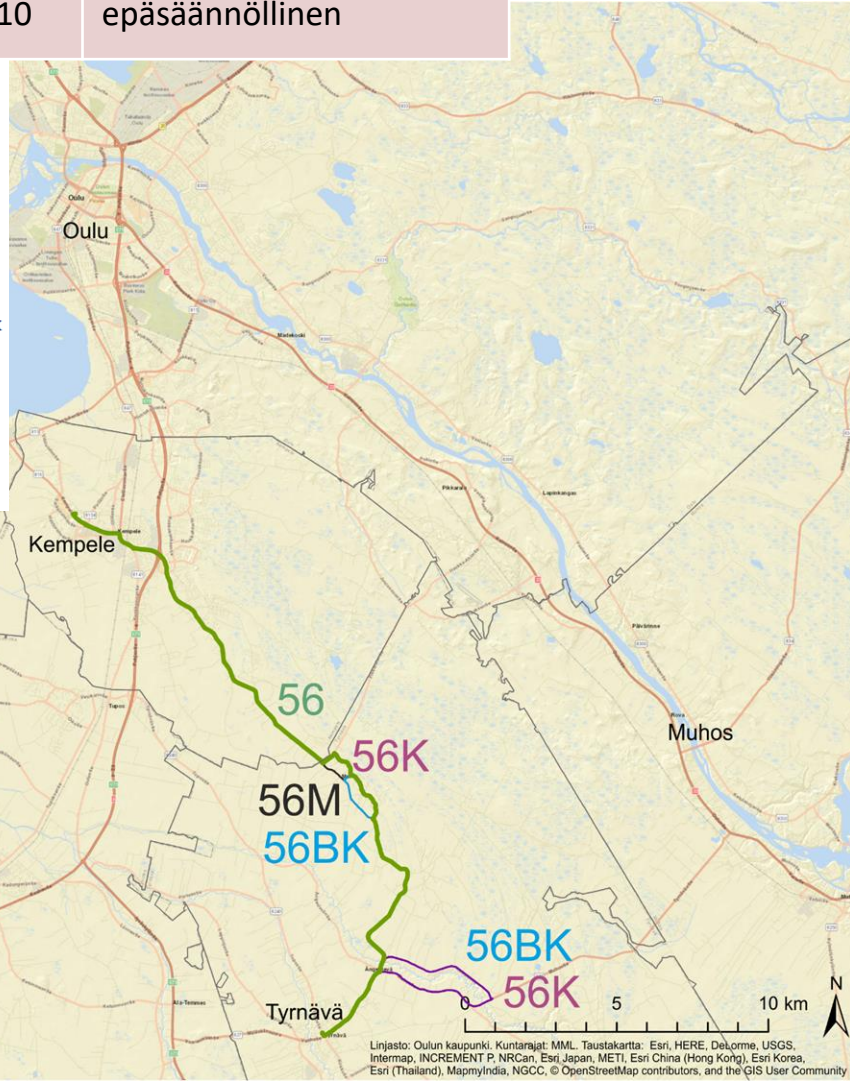
K = Ajetaan Markkuun kautta

B = Aloittaa Murrosta

M = Ajetaan Murrossa Kauttarannan kautta

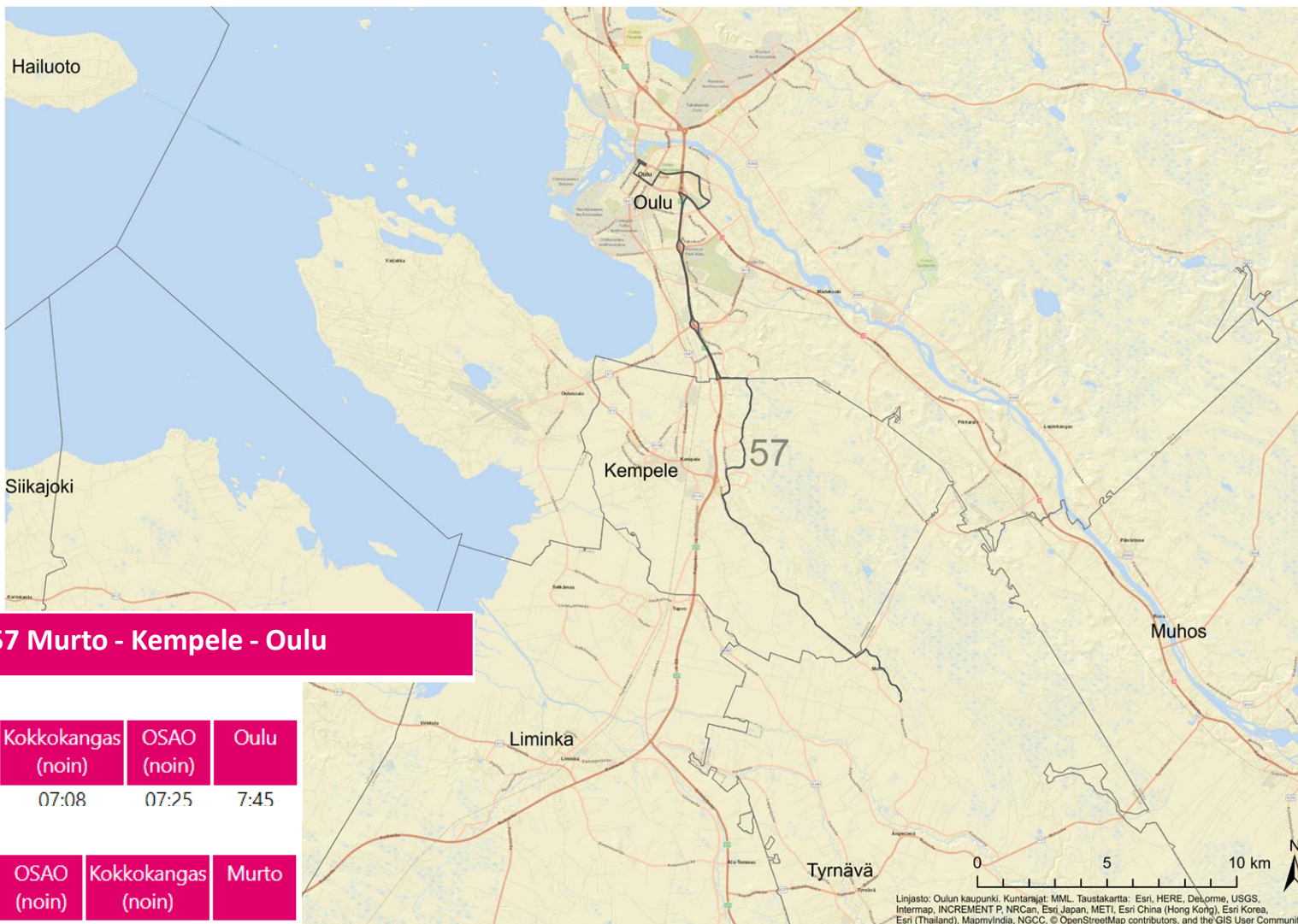
K = Ajetaan Markkuun kautta

B = Päättää Murtoon

OULU

Lisäksi Murto-Tyrnävä lisäauto klo 8.20

OULU

**Linja 59 Niemenranta-
Oulunsalo-Kempele**

Liikennöintiäika

Vuorotiheys

Koulupäivisin

7.30-10 ja 14-16.30

epäsäännöllinen

Oulu Capital
of Northern
Scandinavia

6. Kustannukset

OULU

Kohde 10, kustannusarvio

Ve 1. Lisävuorot Lumijoelle ja Tyrnävälle

Yhteensä	KM	Linjatunnit	Autopäivät
Uuden linjaston suoritteet	993 781	28514:24	3 166
Uuden linjaston kustannukset	476 339,18 €	881 258,06 €	425 567,39 €
Muutos suoritteissa	+26 000	+644	+0
Muutos (€) Yht. 32 365,60 €	12 462,32 €	19 903,28 €	0

Ve 2. Lisävuorot Lumijoelle ja Tyrnävälle ja Niemenranta-Oulunsalo-Kempele -yhteys

KOHDE 10	KM	Linjatunnit	Autopäivät
Uuden linjaston suoritteet	1 018 221	29454:24	3 354
Uuden linjaston kustannukset, yhteensä (€) 1 849 201,17 €	488 053,76 €	910 309,44 €	450 837,97 €
Muutos suoritteissa	+50 440	+1584	+188
Muutos (€) Yht. 98 402,14 €	24 176,90 €	48 954,66 €	25 270,58

Kohde 11, kustannusarvio

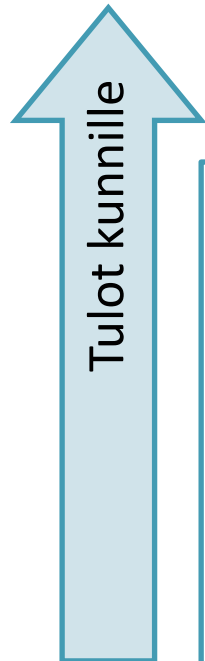
KOHDE 11	KM	Linjatunnit	Autopäivät
Uuden linjaston suoritteet	822 421	30404:30	2 126
Uuden linjaston kustannukset, yhteensä (€) 1 676 998,99	402 369,99 €	1 066 599,58 €	208 029,42 €
Muutos suoritteissa	+195 165	+6600:30	+416
Muutos (€) Yht. 367 738,09 €	195 484,78	231 547,65	40 705,66 €

Linja 51 liikennöidään talviarkisin viidellä autolla, vuoroväli 20 min ja ajoaika 50 min
 Linja 50 liikennöidään talviarkisin 3 autolla, vuoroväli 30 min ja ajoaika 45 min.
 Linjat 50 ja 51 olivat aiemmin samassa autokierrossa. Linjojen 50 ja 51 autokierrot kannattaa erottaa arkisin, jolloin mm. muutosten teko on helpompaa. Viikonloppuisin ja kesällä linjat 50 ja 51 edelleen samassa autokierrossa

Seutuliikenteen kustannusten jakotapa

Joukkoliikennejaosto on päättänyt seudullisen joukkoliikenteen kustannusten jakotavasta 27.10.2020.

Lipputulot

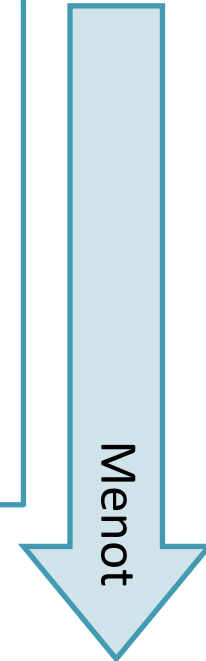
Kukin kunta pitää omien kuntalaistensa maksamat lipputulot.

Koululaislipuista 50 % ohjataan takaisin kunnalle ja 50 % vähennetään kohteen lipputulosta.

Kustannukset

Kustannukset jaetaan kohteittain aiheuttajaperiaatteella

Jakoperusteena on yhdistelmäkriteeri, jossa 50 % linjakilometreistä ja 50 % nousuista.

Huom!

- Jos kunnan kustannukset kasvavat, myös valtionapu kasvaa.
- Nettokustannukset muuttuvat liikenteen kilpailutushintojen ja lipputulosten muuttuessa.

Arvio kuntien osuuksista palvelutasoparannusten kustannuksissa, netto v. 2020 toteumaluvuilla laskettuna

Kohde	Laskennallinen nettokustannus	Kempele	Oulu	Tyrnävä	Liminka	Lumijoki
Kohde 10, pienet parannukset	n. 20 000 €	n. 4 500 €/v	n. 6 000 €/v	n. 5 500 €/v	n. 1500 €/v	n. 3000 €/v
Kohde 10, uusi linja	n. 41 000 €	n. 20 000 €/v	n. 20 000 €/v			
Kohde 11	n. 210 000 €	n. 90 000 €/v	n. 120 000 €/v			
Yht.		n. 105 000 €/v	n. 150 000 €/v	n. 5 500 €/v	n. 1500 €/v	n. 3000 €/v

Laskelman epävarmuudet:

- Nyt laskettu vuoden 2020 lipputuloilla, ennen koronaa lipputulot olivat suuremmat ja liikenne oli paremmin kannattavaa.
- Liikenteen hankintahinnat ovat laskelmassa edellisen kilpailutuksen tasolla. Niihin ei ole tehty indeksikorotusta.
- Kohde 11 on tarkoitus kilpailuttaa sähköbussilla ja matalalattiakalustolla, tämä voi joko laskea tai nostaa hankintahintaa.
- Oulunsalo-Kempele-linja on kokonaan uusi, ja vie aikaa ennen kuin matkamäärä kasvaa.

Kokonaiskustannus kohteilla 10 ja 11, laskennallinen tarkastelu, netto

Kilpailutus-kohde	Brutto yht.	Netto yht.	Oulu	Kempele	Liminka	Lumijoki	Tyrnävä
Kohde 10	1 850 000	1 150 000	347 000	245 000	315 000	70 000	171 000
Kohde 11	1 680 000	960 000	546 000	412 000			
Yht. (€)	3 530 000	2 105 000	893 000	660 000	315 000	70 000	171 000

Laskelma on tehty edellisen kilpailutuskierroksen hankintahinnoilla ja vuonna 2020 toteutuneen kustannusjaon perusteella. Lopullinen kustannus määräytyy kilpailutuksessa saatavien hintojen ja kunnittain toteutuneen matkustuksen mukaan. Myös kuntakohtaiset suoritteet tulee tarkistaa seuraavaan kustannustenjakolaskelmaan.

Käyttövoimat

2. elokuuta tuli voimaan laki ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista. Lain mukaan linja-autojen kokonaislukumäärästä ensimmäisellä hankinta-ajanjaksolla, joka päättyy joulukuun lopussa 2025, täytyy olla vähintään 41 prosenttia ympäristöystävällisiä ja energiatehokkaita ajoneuvoja. Toisella hankinta-ajanjaksolla, joka päättyy joulukuun lopussa 2030, osuus on vähintään 59 prosenttia.

Ympäristöystävällisen ja energiatehokkaan ajoneuvon kriteerit täyttävät sähköllä, biodieselillä tai biokaasulla toimivat linja-autot.

Oulun vuonna 2018 laaditussa linja-autoliikenteen käyttövoimaselvityksessä (WSP Finland 9.1.2019) esitetään, että Kempeleen (ja eteläisten kuntien) liikenne siirrettäisiin seuraavassa kilpailutuksessa sähköiseksi.

Vaihtoehdot puhtaan liikenteen hankintaan ovat seuraavat:

- 1) tilaaja edellyttää tiettyä käyttövoimaa tarjouskilpailussa,
- 2) tilaaja määrittelee päästötavoitteet hankinnassa ja liikennöitsijä päättää, millä tavoin tavoitteet saavutetaan ml. käyttövoiman (käyttövoimien ja polttoaineiden pisteytys)

3) vaihtoehtoisista käyttövoimista annetaan päästöjen mukaan lisäpisteitä ja varsinainen käyttövoiman valinta on liikennöitsijällä tai

4) tilaaja pyytää vaihtoehtoisia tarjouksia eri käyttövoimista.

Jos linjan 51 automäärä nostetaan esitetyllä tavalla viiteen autoon, kohteen 11 suuruus olisi yhteensä 8 autoa, mikä olisi sähköistykseen sopivan kokoinen kohde, ja riittäisi kattamaan Oulun osuuden ensimmäisen hankinta-ajan vaatimuksesta sähköiselle kalustolle. Kohteessa 10 päästövähennykset voitaisiin pisteyttää, mutta niitä ei vaadittaisi.

Käyttövoimavaateet tarkistetaan käyttövoimaselvityksen päivityksen yhteydessä.

Kilpailutus

	Kohde 10	Kohde 11
Linjat	52,53,54,56,57,59	50, 51
Automäärä	14	8
Ajokm:t	1 020 000 km/v	822 000 km/v
Arvio hankinnan kokonaisarvosta	13 000 000 €	11 750 000 €
Vuosikustannus	1 850 000 €	1 680 000 €
Kilpailutustapa, esim.	Laatu 10 %/hinta 90 % Koko kohde sähköllä + 10 pistettä Koko kohde muulla puhtaalla käyttövoimalla + 5 pistettä	Hintakilpailu, jossa vaatimuksena matalalattiainen sähköbussi
Sopimuskausi	7 vuotta	7 vuotta

Huom! Kilpailutustapa ja –kriteerit tarkentuvat uuden käyttövoimaselvityksen myötä

Linjaston päivittämisen vaikutukset

- Uusi linjasto mahdollistaa joukkoliikenteen käytön kasvun jatkumisen. Vuorovälin tihentäminen Kempeleen kuntakeskus – Kokkokangas – Linnakangas – Oulu -reitillä (linja 51) arkisin 20 minuuttiin parantaa Kokkokankaan, Linnakankaan ja Metsokankaan koululaisten yhteyksien Kempeleeseen ja Ouluun, sekä sujuvoittaa työssäkäyntiä. Vuorovälin tihentäminen vähentää koululaisten ja työssäkävijöiden odotusaikoja ja helpottaa linjan ruuhkautumista aamuisin.
- Vuorovälin tihentäminen toteuttaa Kempeleen kehityskuvan mukaista toista joukkoliikennekäytävää Kempeleen ja Oulun välillä ja on Oulun kaupungin SUMP-suunnitelman tavoitteita tukeva toimenpide. Vuorovälin tihentäminen mahdollistaa myös sujuvat vaihdolliset yhteydet Kaakkuriin, kun linjan 51 ja Kaakkuriin liikennöivien linjojen 3 ja 58 välille toteutetaan järjestetty vaihto Ouluntullissa.
- Linjan 50 ja 51 jakaminen omiksi autokierroikseen talviarkisin parantaa täsmällisyyttä ja mahdollisuuksia tehdä muutoksia aikatauluihin.
- Kempeleen ja Oulunsalon välillä toteutettava uusi linja 59 palvelee Niemenrannan koululaisten yhteyksiä Kempeleen OSAO:lle sekä asiointia Kempeleen ja Oulunsalon välillä. Samaan linjaan pyritään yhdistämään Kempeleen koulukuljetuksia Vihirannan alueelta.
- Aamuyhteydet Tyrnävältä Ouluun ja Oulusta Tyrnävälle klo 7:ksi palvelevat työssäkäyntiä mm. OYS:ssa. Keskipäivän uusi vuoropari Lumijoen ja Oulun välillä lyhentää keskipäivän taukoa vuorotarjonnassa ja palvelee asioijia ja koululaisia.
- Muilta osin linjaston kapasiteetti ja palvelutaso vastaa ennakoitavissa olevaa matkustajamäärän kehitystä.
- Muutosten seurauksena kohteiden 10 ja 11 bruttokustannusten arvioidaan kasvavan kohteella 10 noin 370 000 € nykytilaan verrattuna ja kohteella 11 noin 100 000 €. Lipputulojen jälkeen lisäkustannukseksi arvioidaan kohteella 10 noin 60 000 € nykytilaan verrattuna ja kohteella 11 noin 210 000 €.

Liitemateriaali 1: Yhteenvedot kuntatilaisuuksista

OULU

Kempele

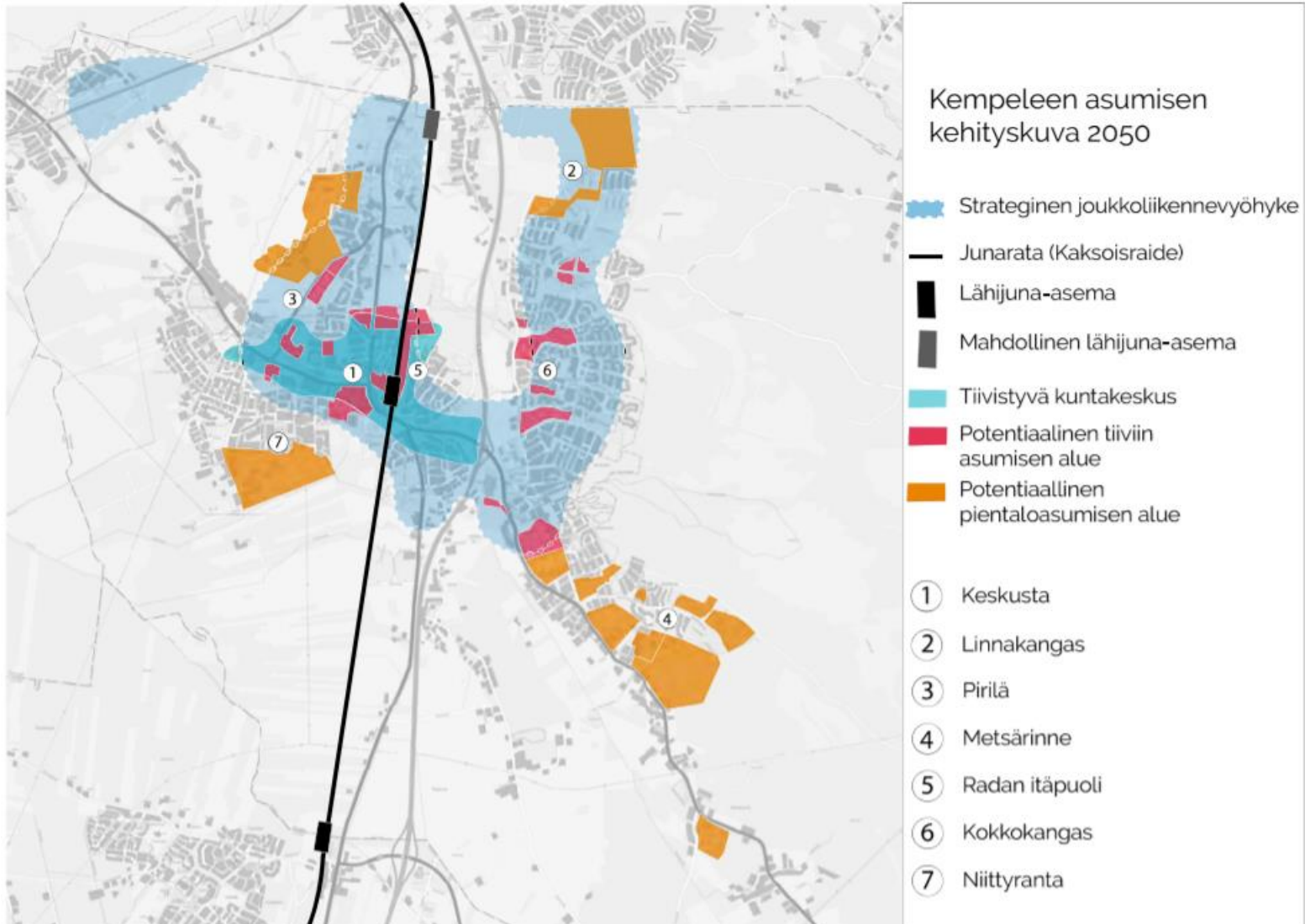
Toimintaympäristö

- Joukkoliikenteen ensisijainen kehittäminen tapahtuu asumisen kehityskuva 2050 – mukaisen joukkoliikennevyöhykkeen mukaisesti. Maankäyttöä keskitetään joukkoliikennevyöhykkeelle.
- Keskusta ja Pirilä kehittyvät vahvasti, samoin Zateeliitin, Zeniitin ja Linnakankaan alueet.
- Metsärinteiden alue laajenee vähitellen.
- Palaverissa ei ollut koulukuljetuksista edustajaa, mutta jälkeinpäin selvitetiin että aikataulujen muutostarpeita ei tunnisteta. Vuorotarjonnan lisääminen Metsokankaan/Kokkokankaan suunnasta parantaa Kempeleen lukion saavutettavuutta,

Kehittämistarpeet

- Tavoitteena on **joukkoliikenteen nopeus ja helppous**.
- Matka-aikaa keskustaan tulisi edelleen nopeuttaa. Tämä edellyttää joukkoliikenteen sujuvoittamista Oulun keskustassa.
- OYSin yhteyksien palvelutasoa on tarpeen nostaa.
- Zateeliittin alue kehittyi, ramppipysäkkiyhteys voi käydä riittämättömäksi.
- Sähköbussit olisivat tervetulleita Kempeleeseen suunnitelmien mukaisesti.

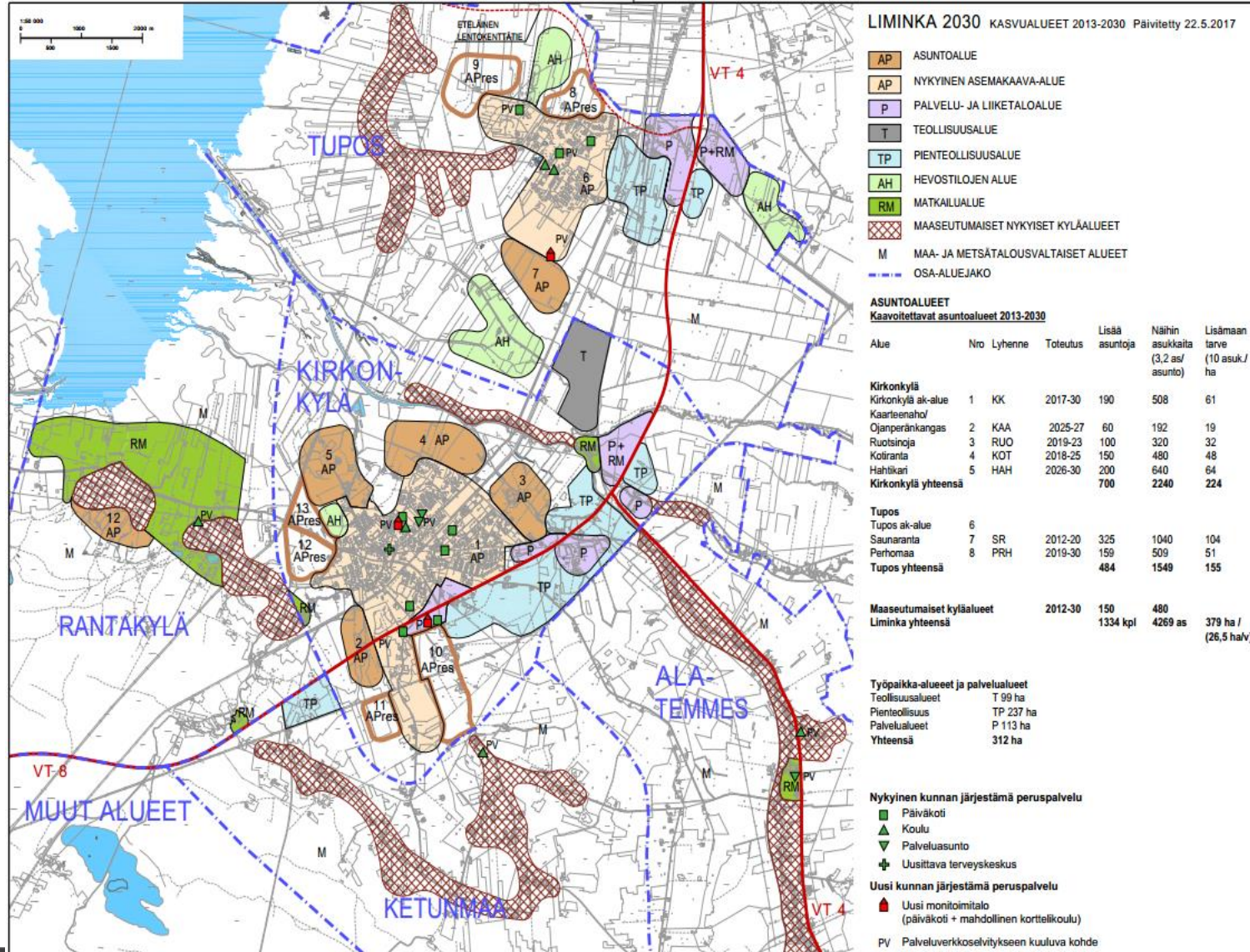
Liminka

Toimintaympäristö

- Liminka on vahvasti kasvava kunta. Tavoiteohjelman mukaisesti kuntakeskus kasvaa 3 100 asukkaalla ja Tupos 1 900 asukkaalla vuoteen 2030 mennessä.
- Ydinkeskusta on kaavoitettu, ja kaavaa koskevat valitukset tullaan käsittelemään kesän aikana.
- Kasvu sijoittuu Limingan kuntakeskustaan
- Ankkurilahden työpaikka-alue kehittyy, samoin Liminganportti.
- Pidemmällä aikavälillä tavoitteena on lähijunaliikenteen kehittäminen. Rautatien varteen pystytään kaavoittamaan, kun tärinäongelma on ratkaistu.
- Joukkoliikenteen järjestämisessä kunnassa ovat juuri nyt haasteena henkilövaihdokset.

Kehittämistarpeet

- Joukkoliikenteen tulee olla **helppoa ja nopeaa, ja järjestämisen kustannustehokasta.**
- Joukkoliikennettä Limingasta Ouluun tulee nopeuttaa.
- Markkinointia ja viestintää tulisi tehostaa, esim. "matka-ajan hyödyntäminen työskentelyyn".
- Joukkoliikenteen markkinoinnissa tulee nostaa esille myös vihreät arvot.
- Tupokseen on tarkoitus toteuttaa ympyrälenkki joukkoliikennettä varten. Kuitenkin Limingan yhteydet tulee pitää nopeana ja kehittää ensisijaisesti liityntäyhteyksiä Tupoksesta päätien varteen. Tämä voisi olla vaikkapa robottibussikokeilu.
- Kunnan sisällä voisi olla tarpeita palveluliikenteen kehittämiseksi

Lumijoki

Nykytilanne

- 2. asteen opiskelijoita kulkee päivittäin Raaheen, mutta ELY-keskus on korjaamassa yhteysongelmaa.
- Nykyinen järjestely muutoin toimii hyvin, myös ilta- ja viikonloppuvuorot.
- Lisää käyttäjiä kannattaisi tavoitella kohdennetulla markkinoinnilla ja aikatauluja selkeyttämällä.

Kehittämistarpeet

- Joukkoliikenteen käytön tulee olla helppoa myös satunnaisille matkustajille. Tämä edellyttää informaatio- ja maksujärjestelmien edelleen kehittämistä.
- Tärkeintä on 2. asteen opiskelijoiden matkat naapurikuntiin (myös Raahe), sekä työmatkat Lumijoelle ja Lumijoelta Ouluun, Kempeleeseen ja Liminkaan.
- Oulu-Lumijoki –päivävuoron kustannukset kannattaa selvittää, ja toteuttamista miettiä.
- Toivotaan lisätietoa vuorojen käyttöasteesta.
- Lippujen yhteiskäyttöisyyden kehittäminen.
- Ensisijaisena tavoitteena on **nykyisten, nopeiden yhteyksien säilyminen.**

Oulu

Nykytilanne

- Joukkoliikenteen kehittämistä ohjaa Oulun kaupungin kestävä liikumisen suunnitelma – SUMP, jossa keskeiseksi tavoitteeksi on asetettu **joukkoliikenteen nopeus ja helppous**.
- Seutulinjoilla on merkittävä rooli matkustamisessa myös Oulun sisällä.
- Matkustajamäärä on koronan myötä vähentynyt enemmän oululaisten kuin muiden kuntien matkustamisessa. Oulun lipputulomenetys vuonna 2020 oli eteläisissä kohteissa lähes 0,5 milj. euroa. Tavoitteena on matkustajamäärän kasvattaminen vuoden 2019 tasolle lähivuosina, mutta tämä vaatii useampia vuosia.
- Bussien ajoajat hidastuvat merkittävästi keskustan ruutukaava-alueen reunoilta alkaen.
- Joukkoliikenteen nopeuttaminen infran keinoin on keskustassa haastavaa, kapasiteetti on pääosin käytetty.

Kehittämistarpeet

Liikenteen edelleen nopeuttaminen erityisesti linjastosuunnittelun keinoin

Täsmällisyyden parantaminen mm. luomalla tasauspysäkkejä ruutukaava-alueen reunoille (esim. Limingantulli)

Palveluliikenteen kehittäminen myös joukkoliikennettä täydentäväksi palveluksi.

Oulunsalon ja Kempeleen/Kaakkurin välisten liikenneyhteyksien kehittäminen matkustustarpeita vastaavaksi.

Tyrnävä

Toimintaympäristö

- Yläkoulun oppilasmäärät kasvavat toistaiseksi. 5-6 vuoden päästä oppilasmäärä alkaa laskea.
- Murtoon on kaavoitettu 100 uutta omakotitalotonttia. Haurukylän työpaikka-alueen kehittäminen alkaa parhaillaan vireillä olevan valituksen ratkettua. Muutoin maankäytön muutokset keskittyvät kirkonkylän ympäristöön.
- Viime palvelutasokierroksella tehty yhteyden nopeuttaminen on lisännyt joukkoliikenteen suosiota. Tästä olisi hyvä saada myös faktatietoa.

Kehittämistarpeet

- Tavoitteena on **tehokas joukkoliikenne**
- Koululaisvuorojen riittävä kapasiteetti tulee varmistaa. Murron ja Tyrnävän välisissä joukkoliikenneyhteyksissä on kapasiteettiongelma kouluaikoina. Jatkossa tarvitaan aamuisin kaksi autoa. Kunta hankkii lisäauton klo 8:ksi ja klo 9:n lisäauto kilpailutetaan osana seudullista joukkoliikennehankintaa.
- Tarvitaan aamuvuorot klo 7:ksi Ouluun ja Tyrnävälle.
- Murto-Oulu-liikennettä tulee kehittää, mutta ensisijaisesti vaihtoja sujuvoittamalla
- Seurannan tehostaminen olisi toivottavaa

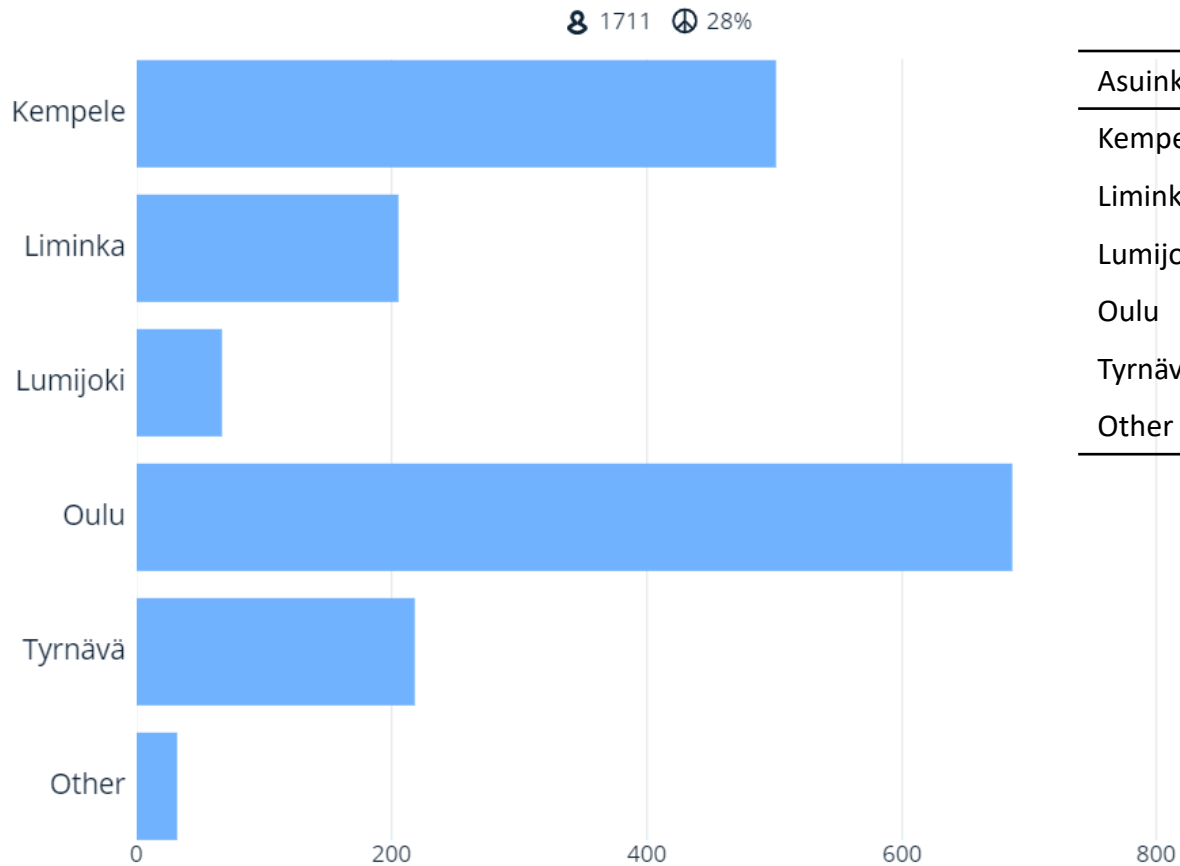
Oulu Capital
of Northern
Scandinavia

Liitemateriaali 2: Asukaskyselyn tuloksia

OULU

Vastaajien asuinkunta

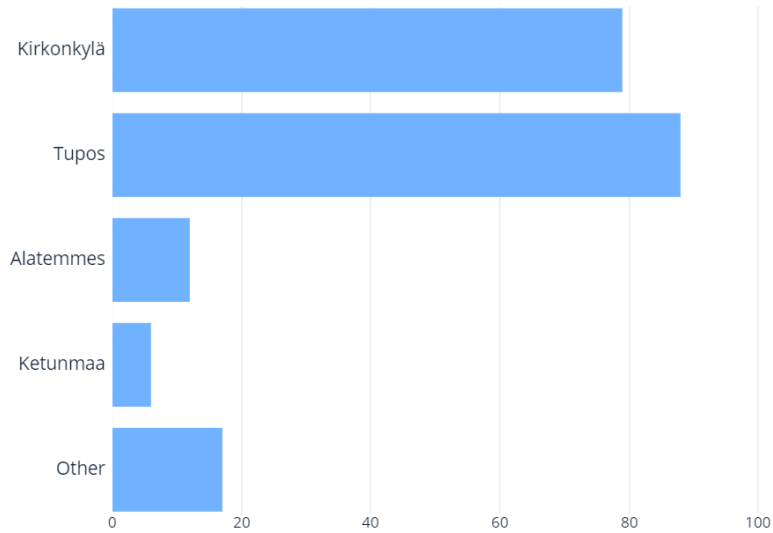

Asuinkuntanne	Vastaukset	%
Kempele	502	29.3%
Liminka	205	12.0%
Lumijoki	67	3.9%
Oulu	687	40.2%
Tyrnävä	218	12.7%
Other	32	1.9%

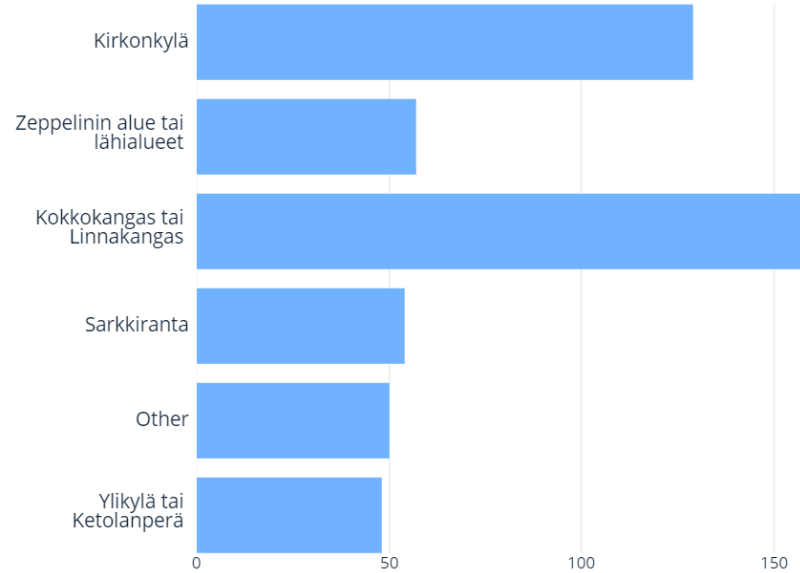
Liminka

8 202 35%

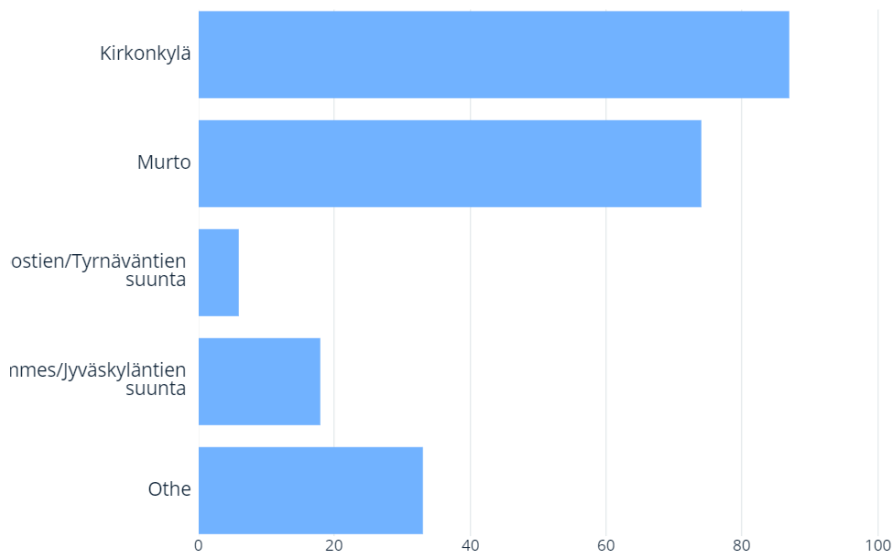
Kempele

8 498 21%

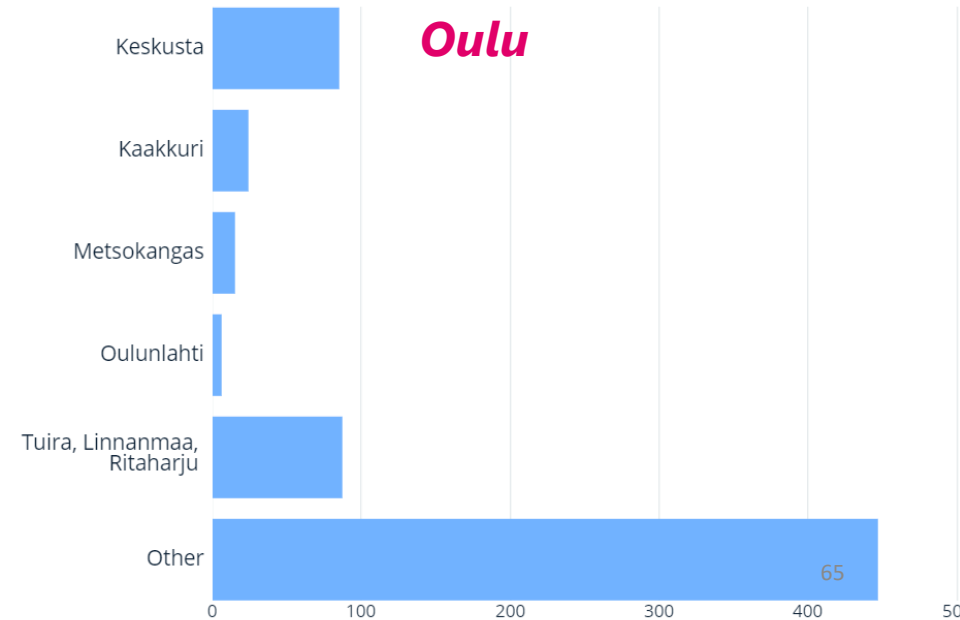
Tyrnävä

8 218 30%

8 664 49%

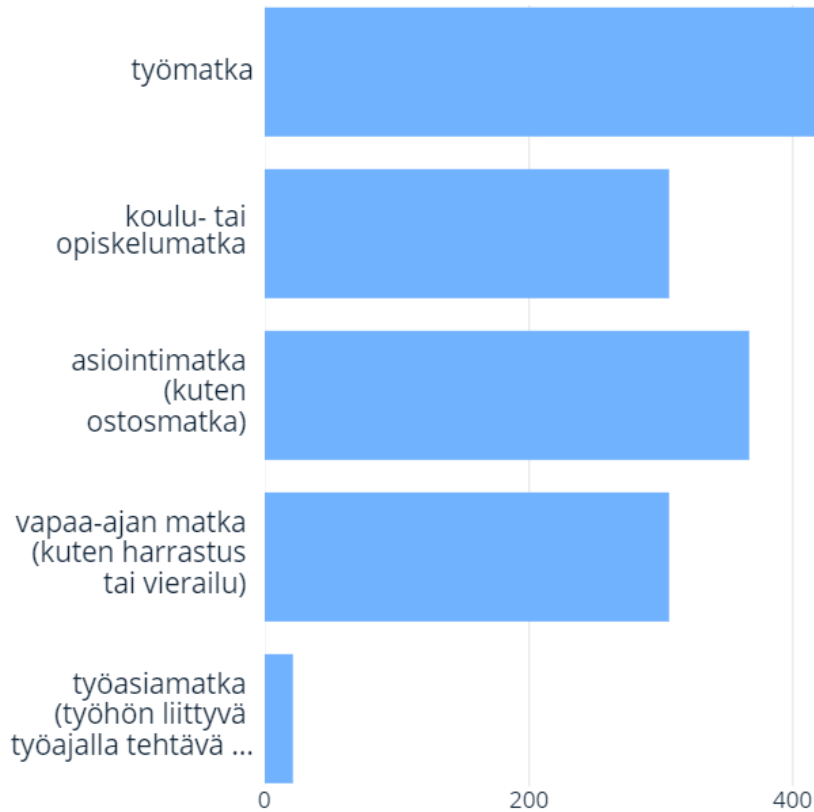
Oulu

Kyselytutkimukseen vastanneiden asuinpaikat

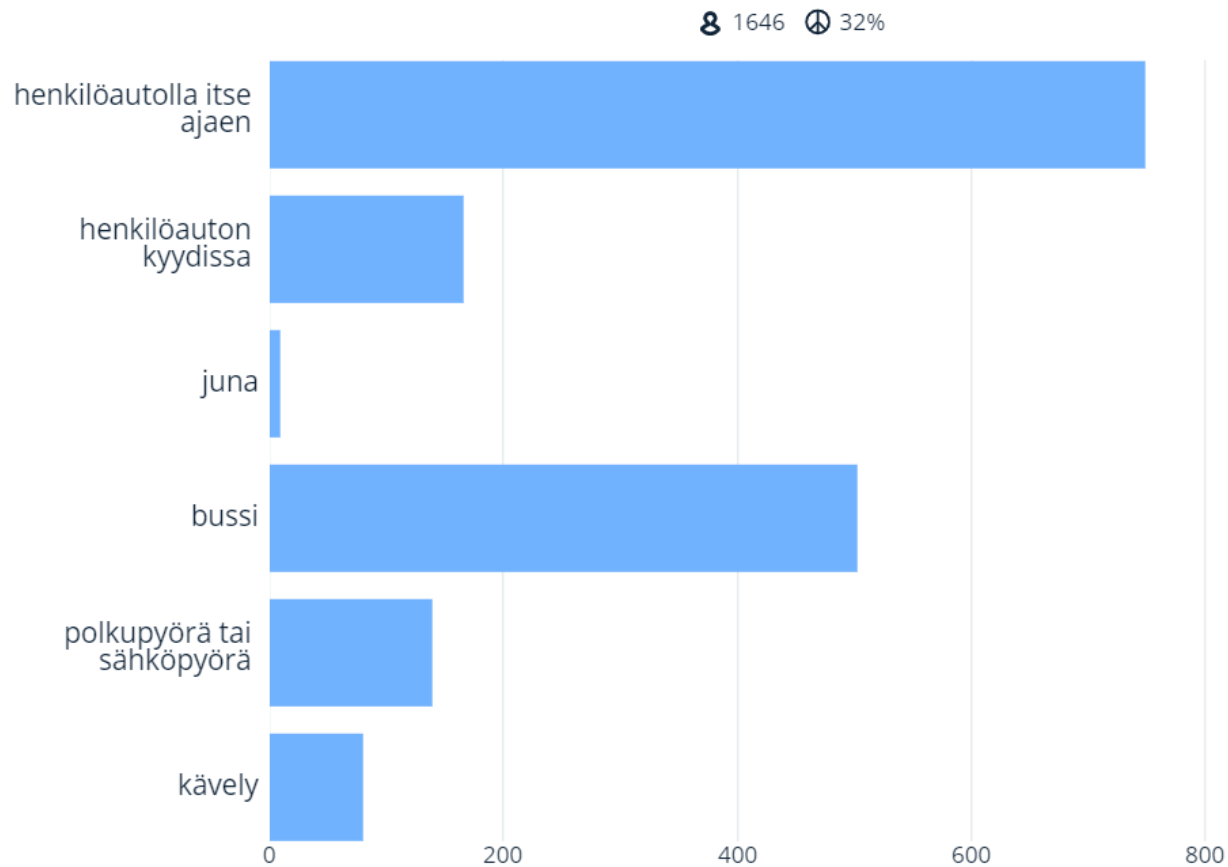
Yleisin matkatyyppi

8 1664 ☺ 28%

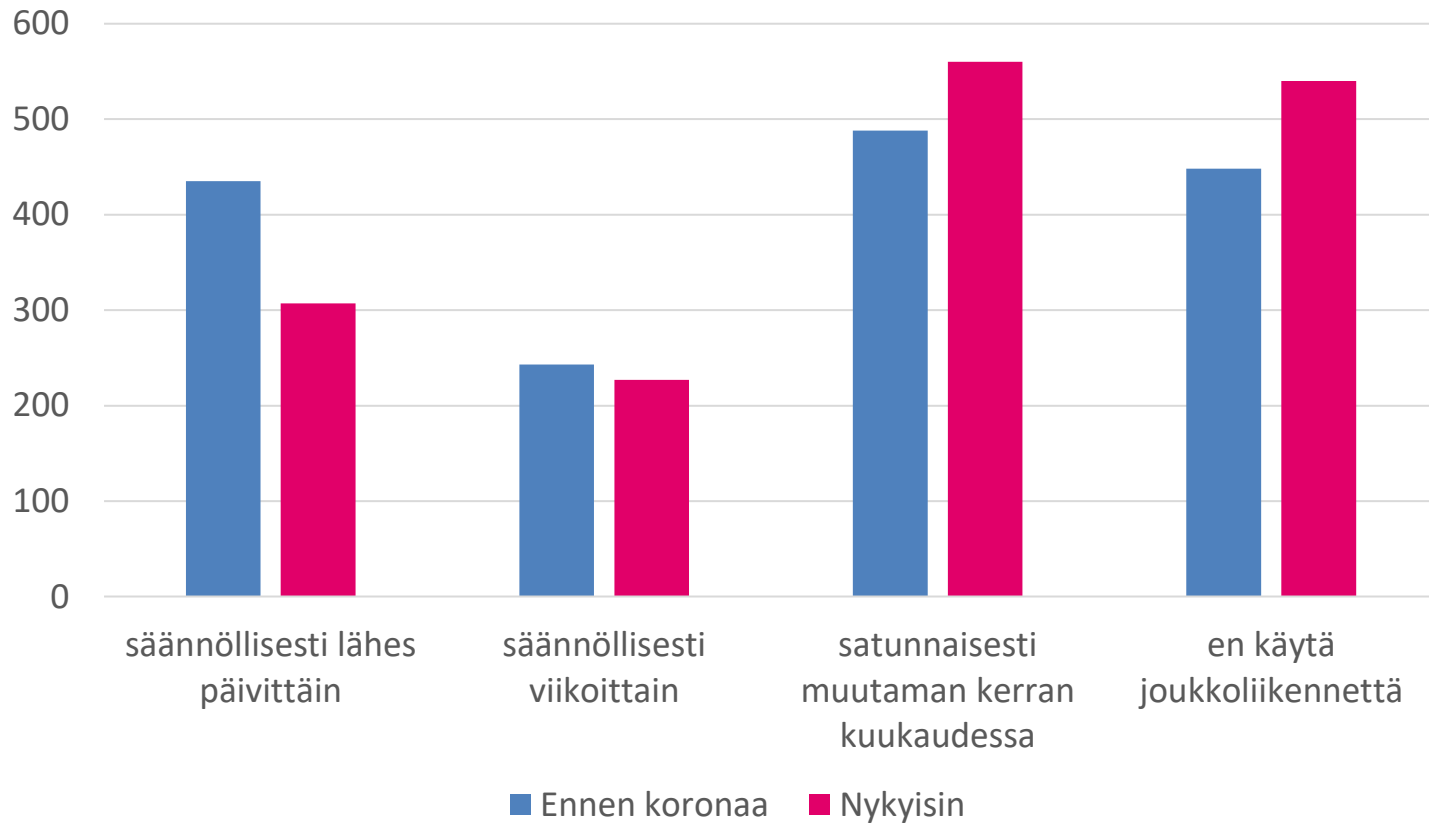

Yleisin matkatyyppinne	Vastaukset	%
työmatka	663	39.8%
koulu- tai opiskelumatka	306	18.4%
asiointimatka (kuten ostosmatka)	367	22.1%
vapaa-ajan matka (kuten harrastus tai vierailu)	306	18.4%
työasiamatka (työhön liittyvä työajalla tehtävä matka)	22	1.3%

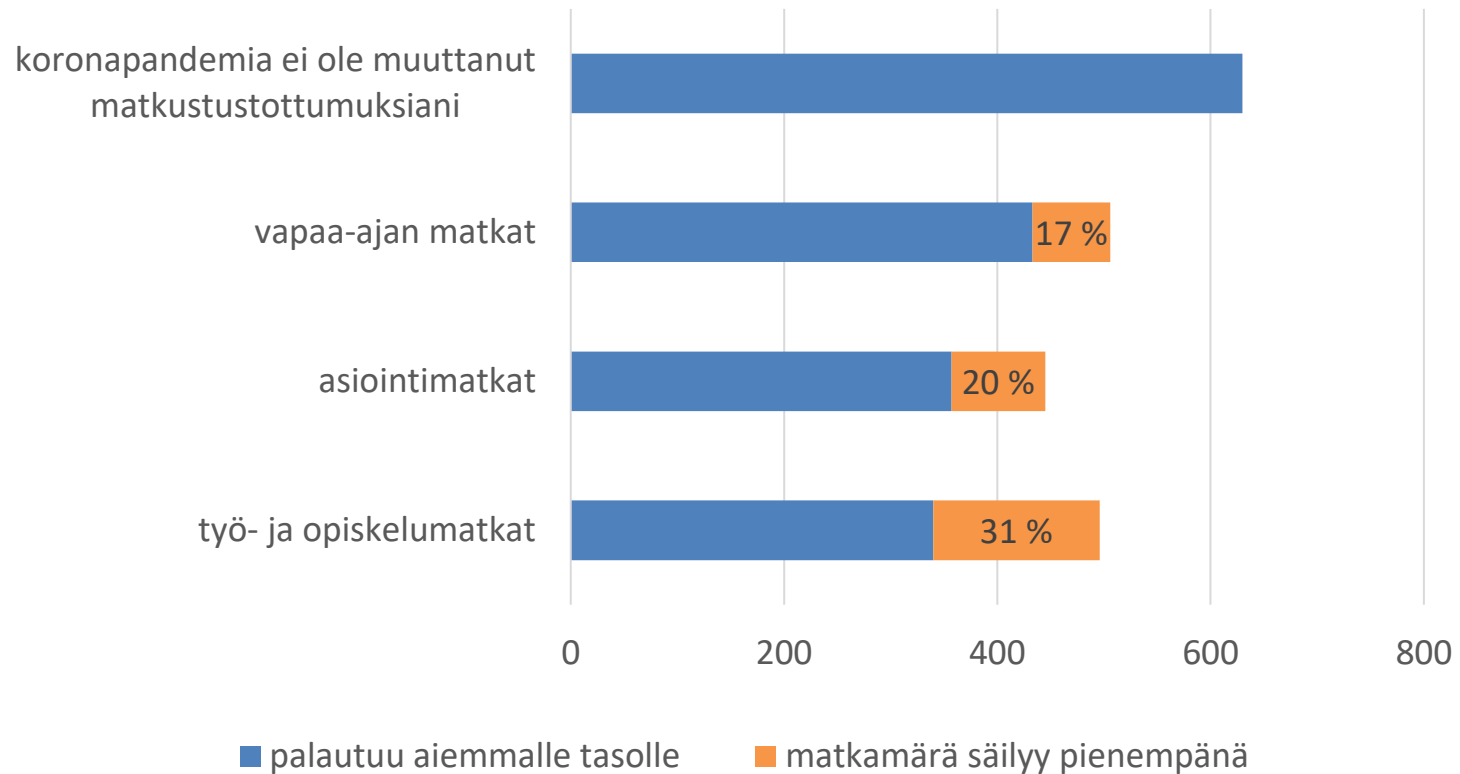
Pääasiallinen kulkutapa päivittäisillä matkoilla

Joukkoliikenteen käyttö

Arvio koronan vaikutuksista matkustustottumuksiin

Tärkeimmät matkakohteet

Liminka		
Oulun keskusta	107	54.9%
Limingan kuntakeskus	27	13.8%
Kempele, Zeppelinin alue	19	9.7%
OYS	14	7.2%
Other	9	4.6%
Kempele kuntakeskus	5	2.6%
Kaakkuri tai Metsokangas	5	2.6%
Linnanmaa	4	2.1%
Lumijoen kuntakeskus	3	1.5%
Tyrnävän kuntakeskus	2	1.0%
Kempele koulukeskus	0	0.0%

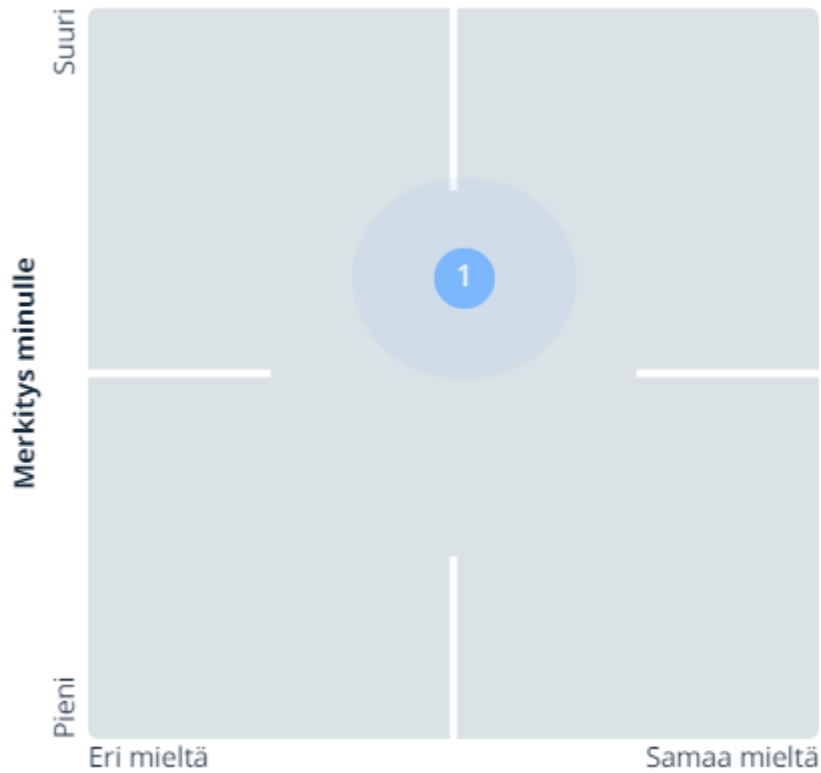
Lumijoki		
Oulun keskusta	26	41 %
Limingan kuntakeskus	12	19 %
Kempele, Zeppelinin alue	9	14 %
Linnanmaa	6	10 %
Other	4	6 %
Kempele kuntakeskus	2	3 %
Lumijoen kuntakeskus	2	3 %
Kempele koulukeskus	1	2 %
OYS	1	2 %

Kempele		
Oulun keskusta	290	62.6%
OYS	56	12.1%
Other (esim. Oulunsalo, Rusko, Limingantulli)	38	8.2%
Kempele, Zeppelinin alue	22	4.8%
Kempele kuntakeskus	17	3.7%
Linnanmaa	16	3.5%
Limingan kuntakeskus	10	2.2%
Kaakkuri tai Metsokangas	9	1.9%
Kempele koulukeskus	3	0.6%
Tyrnävän kuntakeskus	2	0.4%

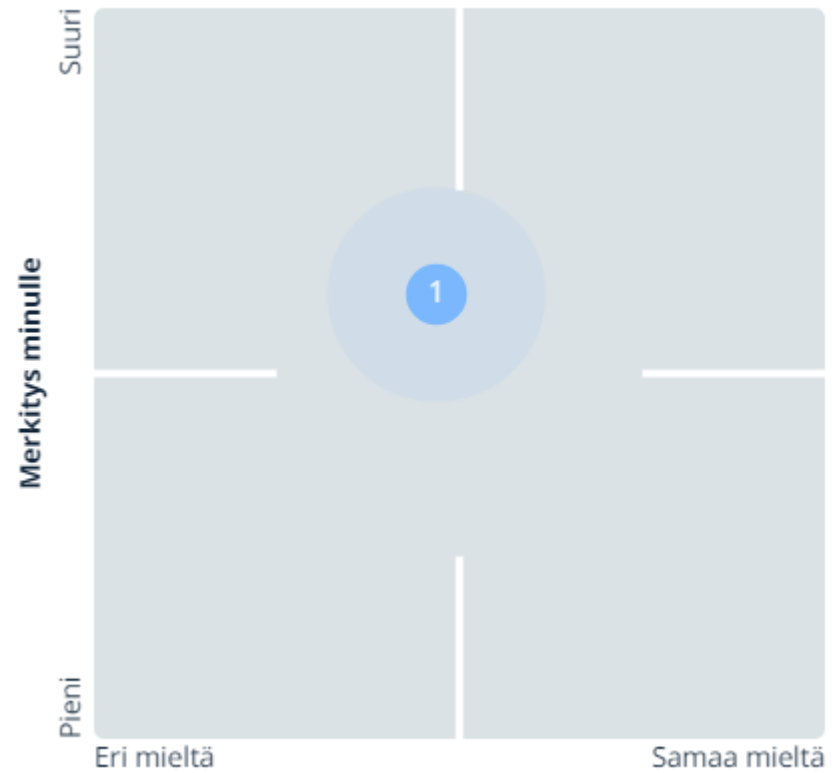
Tyrnävä		
Oulun keskusta	90	45.7%
Kempele, Zeppelinin alue	33	16.8%
Tyrnävän kuntakeskus	29	14.7%
OYS	15	7.6%
Kaakkuri tai Metsokangas	6	3.0%
Limingan kuntakeskus	6	3.0%
Other	5	2.5%
Linnanmaa	5	2.5%
Kempele kuntakeskus	5	2.5%
Kempele koulukeskus	3	1.5%

Joukkoliikenteen reitit ja aikataulut

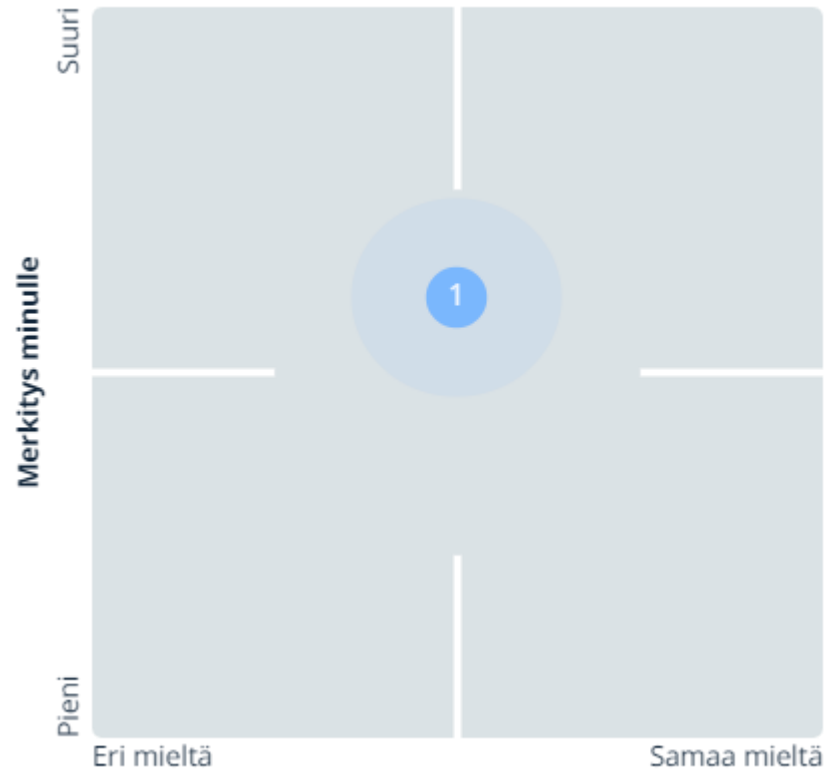
Joukkoliikenteen reitit palvelevat minua hyvin

Joukkoliikenteen aikataulut palvelevat minua hyvin

Joukkoliikenteellä matkustaminen on nopeaa

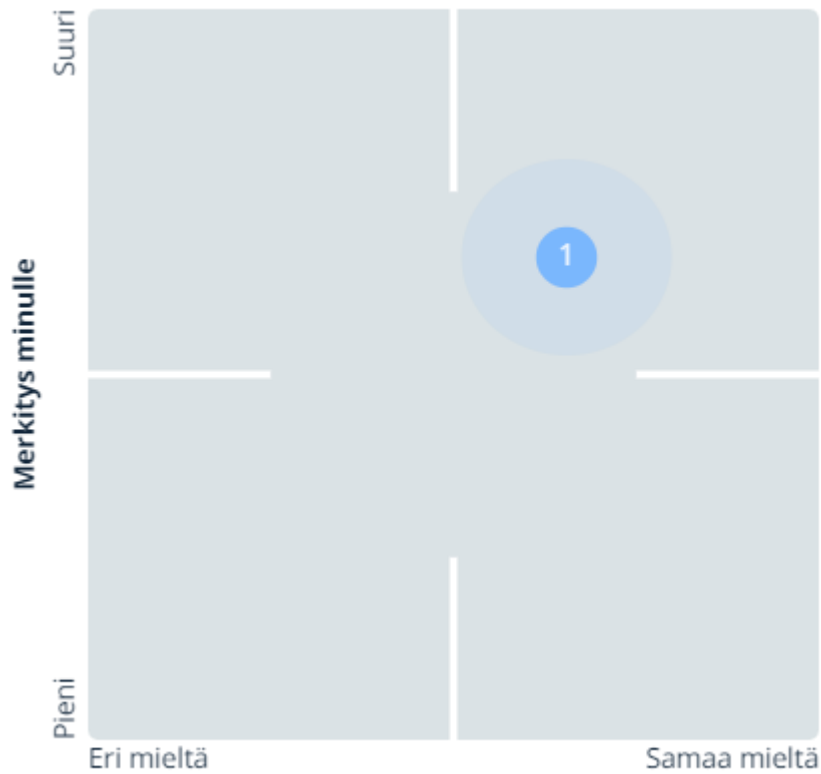

Joukkoliikenteellä matkustaminen on nopeaa

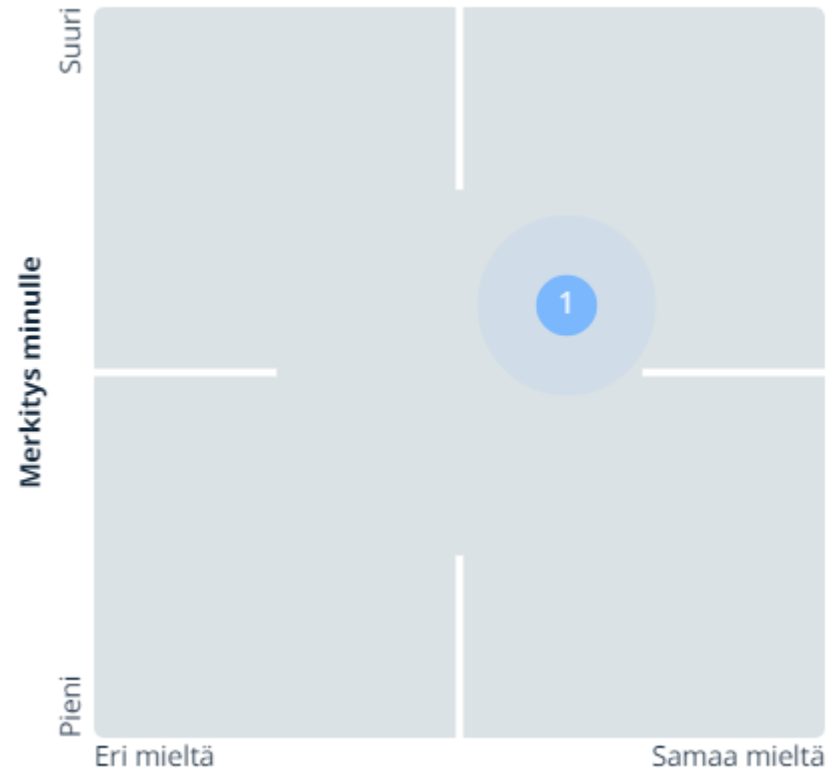

Pysäkille pääsy ja kalusto

Pysäkille tai asemalle pääsy on helppoa

Joukkoliikennekalusto on laadukasta

Minkä pitäisi muuttua, että siirtyisit käyttämään joukkoliikennettä?

